

Suzana Guoth

**GONDOLATOK CSOBOGÁSA
ŽUBORENJE MISLI**

**VERSEIM
VERSFORDÍTÁSAIM**

**SZOMBATHELY
2023**

Lectori Salutem!

„Minden, mi szívünknek kedves és drága”- írja a szerző Édesanyámnak című versében.

S bizony: igaz.

Suzana Guoth, ma már aktívan nyugdíjas tanárnő jelen kötete egy szép , megható és tartalmas utazás múltba, körbenézés a jelenben és megejtő rácsodálkozás a jövőre.

S közben belefeledkezhetünk a megindítóan szép vend, szlovén versekbe – még akkor is, ha épp nem tudunk e nyelveken!

Mert mindegyik itt olvasható műnek zenéje van. Dallama, mely foglyul ejt .

S ez a szép, megható és elgondolkodtató „fogság” az, ami a legnagyobb értéke e kötetnek: nem enged.

Hihetnénk, ha elolvastuk e kötet egyik és másik versét: túl vagyunk egy szép gondolatutazáson... de nem! A versek – magyar, vend, szlovén, orosz nyelvű- leláncolják az Olvasót.

Szerkesztőként könnyű dolgom volt :

„csak” rendzeni kellett a verseket ... s nehéz is volt e sorok írójának: a kötet végéhez érve rácsodálkoztam a műre : már a végénél vagyunk?

Kedves Olvasó!

E kötet szépsége abban áll, hogy a kezdete és a vége egy teljes kört alkot, s középpontban mi, az esendő emberek vagyunk, ám hálával, alázattal, szeretettel és a másik iránti tisztelettel.

Rátz Ottó

újságíró, szerkesztő,

a Kék-Fehér Könyvkiadó alapítója, igazgatója

Édesanyám és nagyapám emlékére
V spomin na mamo in starega očeta

Suzana Guoth

GONDOLATOK CSOBOGÁSA
ŽUBORENJE MISLI

VERSEIM
VERS福德ÍTÁSAIM

2023

Életem legfőbb feladatának a népek közötti barátság
építését tekintetem

Glavna naloga mojega življenja je bila navezovanje
prijateljstva med narodi

***VERS FORDÍTÁSAIM A
SZLOVÉN IRODALOMBÓL***

DR. FRANCE PREŠEREN
(1800-1849)

A legnagyobb szlovén költő Pohárköszöntője ma a Szlovén Köztársaság himnusza.

POHÁRKÖSZÖNTŐ

Édes nedű termett
A szőlőhegyen, cimborák,
S a szíve annak tiszta lesz,
Ki megissza a hegy borát,
Temeti
Gondjait,
S a tört keblekben reményt szít.

Az első vidám dalunk,
Drága jó barátaim,
Éltesse a szlovén honunk,
S kérje Isten áldásait
Nemzetre,
Vérünkre,
S a szlávok összes népére.

Sújtson le a villám
A nemzet ellenségére,
Legyen ismét szabad hazánk,
Őseink dicsőségére.
Győzzetek
Fiaink,
S lehullnak a bilincseink.

Egység, jókedv, remény
Térjen vissza közétek,
Fogjátok meg egymás kezét,
S tiétek a dicsőség.
Tisztesség,
Bölcsesség,
Óvjon minket úgy, mint rég.

Isten áldjon bennetek,
Szép szerelmes leánykák,
Nem találni szebbeket
A hamvas honi rózsáknál.
A hazánk
Lányai
Boldog jövőnk zálogai.

Ürítsük most a poharat
A haza hú fiaira,
Kiket a sok áldozat
Buzdítson új csatákra.
Halljátok,
Katonák,
Szólít már a hazátok.

Éljen minden nemzet,
Mely sóvárogva arra vár,
Hogy amerre a nap jár,
Szűnjön meg minden viszály,
Legyen hát
Béke már,
És minden szomszéd jó barát!

És utoljára cimborák
Igyunk egészségünkre,
Együtt a sok jó barát,
Mert szeretet él szívünkben.
Éljenek
Az emberek,
A jó szándékú nemzetek!

Mathias Csop emlékére

„Ifjan hal meg az, kit szeretnek az istenek”,
A sápadt arcod bús vonásai tükrében,
A szólás, drága barátom, most beteljesedett.

Vidáman ragyogott egykor kedves arcod,
Boldogság pírja lengte ajkaidat körül,
de elmúlt a szenvedés, véget ért a harcod.

Így leltem rád, a fájdalomtól hajtva,
sietve hozzád a végzet órájában,
midőn elérkezett szívednek utolsó dobbanása.

Sebzett szívem égető fájdalmát
semmilyen gyógyír nem csillapítja,
csak a velem töltött életed utolsó órája.

Az alkonyi szellő hűvös fuwallata
bearanyozta a liget zöld gyepjét,
a háttérben a Felső Krajna kopár óriása,

s a Száva folyó ölelő lágy hulláma
mintha súgták volna neked kedvesen,
bennünk bízzál, tárd elénk a szívedet.

A fejed felett sietve úsztak el a fehér fellegek,
s az addig ismeretlen gyönyör uralmába vett,
magasztos öröm töltötte el fájó kebledet.

Nem érezted, hogy földi léted véget ér,
ám a világ lelke kilépett az ezüst fényből,
s visszahívott téged a csillogás élvezetéből.

A világ pompáihoz nem férsz hozzá többé,
kialudt már a kristály hullámok ragyogása,
megint visszatérsz az ősi fények birodalmába.

Erőidnek teljében hagytál el bennünket,
a világ szépségétől eltelt lélekkel,
nem gyötörtél a betegséggel senkit sem.

Elállt a vihar, a lelked megnyugodott,
véget ért a lemondó szerelem,
mely emésztette reményvesztett szívedet.

Nem látod többé, hogy tapossák földbe
mindazt, mi nemeset alkotott az élet,
amit csak közülünk kevesen élvezhettek.

Milyen tisztelet övezi a pöffeszkedőt,
kinek idegenek az emberi értékek,
s vesznek el gyakran az értékes tettek.

A tüzes seb sem fog égetni többé,
mert hazádnak fiai hűtlenné válnak,
minden szlovén nevet megtagadnának.

A kedves, drága nyelvet sem tisztelik már,
amit édesanyjuktól tanultak hajdanán,
az idegen nyelvek érdeklik őket csupán.

Nem ámítanak többé csalfa remények,
sem a szívet borzoló édes vágyak,
sötét erők sem húznak le a hullámok mélyére.

Nem te vagy, drága barátom, méltó a száncsúcsra,
a szeretett szülőházánk, az szorult vigasztalásra,
s a tanítványok, kik mesterüket gyászolják a sírjánál.

Az élete az emberiség javát szolgálta,
ám a tudás drága kincsét elvitte az örök hazába,
mitől a népét s a szülőföldjét megfosztotta.

Valami erők erejével hajtott téged előre,
s harcoltál a végső győzelemért,
míg a fény kapuja fel nem tárult előtted.

Ismerted Európának minden nyelvét,
min Hellász, Róma halhatatlant alkotott,
s a britek lelkes dalait is eldaloltad.

Amit a luzitánok, spanyolok és olaszok,
franciák és németek a nótáikban daloltak,
felkeltette benned a lángoló dallamokat.

Mikor esti nyugovóra tért a Föld,
anyanyelvként énekelted őket,
s magányodban ezzel éltetted a lelked.

Adam Mickiewicz magasztos dalait,
s minden cseh, szerb és orosz alkotást
kedves ismerősként köszöntöttél.

A művészet s az emlékezet istennője
csókjával a haza lángelméjű fiává fogadott,
hogy bőséges javaidból a hazádnak adakozz.

Most a halál téged örökre elszakított tőlünk,
pedig már az érő kalászsokat büszkén néztük,
ám nem tudtuk, hogy termésben itt nem lesz részünk.

Hát ezért gyászolunk oly keservesen téged,
s a végzetes sorsnak szemrehányást teszünk,
mely idejének korán elragadott tőlünk.

Tudom, egyedül és magányosan éltél,
a szerencse csillaga csak ritkán ragyogott le rád,
de most nyugodt az álmod, már semmid sem fáj.

Örök nyugalmad legyen ott a sírod mélyén,
ám korai halálod fájdalommal tölt el engem,
hisz te voltál a legdrágább barátom, te voltál a
mindenem.

Ó, VRBA
a honvágy szonettje

Ó, Vrba, kedves, drága szülőfalum,
ahol áll még most is édesapám háza,
ám a tudás vágya, álnok kígyó módjára
betört hirtelen, ebbe a békés világba.

Nem tudtam volna, hogy méreggé válik,
minden szíved által adott édes ígéret,
megtartottam volna minden reményemet,
s elkerülném, hogy a vívódások gyötörjenek.

Hű szív és dolgos kéz lenne a hozomány,
mit nekem juttatna a kiválasztott lány,
s ez többet ér, mint egy milliós adomány.

Békés vizeken haladna a csónakom,
a házamat a tüztől, a búzámat a jégtől
védené Szent Márk, a közeli szomszédom.

Szlovénia függetlenné válása előtt a jugoszláv népeknek közös volt a himnusza, amit minden nemzeti ünnep alkalmával elénekeltünk, hangsúlyozva a szlávok összetartozását. A jugoszláv himnuszt az együvé tartozás érzése keltette életre. Minden köztársaság a saját nyelvén énekelte. Az eredeti verset egy szlovák pap írta szlovák nyelven, amit aztán minden köztársaság a saját nyelvére lefordított. Itt van a jugoszláv Himnusz magyar fordítása:

Hej, szlovánok, milyen zengő
A mi édes szláv nyelvünk,
Míg a szláv népünkért dobog
A nemzetünkhöz hű szívünk.

Éljen a szláv lélek,
Mindörökké éljen,
Villámtól, dörgéstől
Hasztalan ne féljen!

Vészjósló mennydörgés
Tomboljon bár fölöttünk
repedjenek a kősziklák,
S rengjen bele egész földünk.

De mi akkor is szilárdan állunk,
Mint a sziklán álló várunk,
S ki elárulja hazáját
Azt nemzedékek gyalázzák!

SZERBIA NEMZETI HIMNUSZA

(magyar fordításban)

Jovan Đorđević: Bože pravde (1872)

IGAZSÁG ISTENE

Igazságos égi atyánk,
Légy az őrangyalunk
Ki elűzted tőlünk a halált
Hallgasd meg esdeklő szavunk.
Erős karod óvja, védje,
A szerbek hajójának útját
Adj élelmet a népnek,
Óvd a szerb hazát!
Dicsőséges tettekre
Mindig készen áll a népünk,
Harcolunk vállvetve
Erős várként védelmezünk.
Ragyogjon a napsütésben
A szent testvéri szeretet,
Adj élelmet a népnek,
Óvd a szerb hazát!
A vidám szerb arcunkra
Ne vetődjék haragodnak árnya,
Szálljon áldásod városra, falura,
A szerb nép szeretett hazájára.
Ha népünk háborúba lépne,
Vezesd győzelemre harcát,
Adj élelmet a népnek,

Óvd a szerb hazát!
Sötét síri magányból
Újra feltámad a dicsőség
Egy új korszak hajnalától
Várjuk majd a szerencsét.
Áldd meg Atyánk Szerbiát,
Nemzetünk öt évszázadát,
Oltalmazd a szerb hazát
Halld meg népünk imáját.

SZÉP HAZÁNK

Dicsőséges ősi földünk,
Hőn szeretett szép hazánk,
Mit őseink hagytak ránk,
Legyen sorsod a boldogság.

Te vagy drága kincsünk,
S egyetlen dicsőségünk.
Szeretjük a völgyeidet,
Égbe szökő bérceidet.

Dráva, Száva, kék tengerünk,
És Dunának sodró árja,
Vigyétek hírül a világnak,
Hogy mi hőn szeretjük hazánkat,

Míg mezeinkre nap ragyog,
S a vihar hajtogatja tölgyeinket,
Míg sírhant borítja az őseinket,
S a szív a kebleinkben dobog.

MILE KLOPCSICS

(1905 – 1984)

Drága fiam

Már hetek óta nincs felőled semmi hír,
Én gondolatban mégis veled vagyok mindig.
A postást minden nap a bejáratnál várom,
S remélem, hogy ma biztosan meglátom,
Amint siet felém, kezében az üzenettel.

De hiába, megtörtén bemegyek a szobámba.
Elfeledtél fiam, már nem is gondolsz anyádra?
Mi történt, mi van veled, csak nem vagy beteg?
Emlékszel, régen mennyire szerettél?
Ha csupán egyetlen napra elmentél,
Már jött is a képeslapod másnap.

Megváltoztál fiam, nem ismerlek rád.
Élnek még emlékeimben a közös séták,
Mikor a jókedv beragyogta otthonunkat,
Mely most üres, csendes és sivár,
Csak reménytelenül egy levélre vár.

Eszembe jutott egy régi emlék,
Mely mintha tegnap történt volna.
Fogtam a kis kezedet, hogy ne félj annyira.
Amióta elmentél fiam, egyfolytában féltetek,
Még éjjel álmomban is érted remegek.

Már megnőttél, s Istenben sem hiszel,
A bűntudat sem gyötri már a lelked,
Csak az anyai szív, az epedezik érted.
Mikor elmentél, szilárd ígéretet tettél,
Hogy hűséges fiam maradsz életem végéig.

Valahányszor csak rád gondoltam,
A nagy nap jövetelét vártam,
Hogy oltár elé vezess jövendő hitvesed.
De egyenesen a vesztedbe rohansz fiam,
Tegnap már zsandárok érdeklődtek utánad,
Segíts meg Istenem, mert elemészt a bánat.

Tiszta szívből kérlek, térj már egyszer észhez,
Hisz művelt aggyal áldott meg az Isten,
Érzem, s lelki szemeimmel látom,
Mint haragra gerjeszt majd az írásom.
Tudom, hallgatni bölcsebb lenne,
Mintsem kiönteni bánatom s szomorúságom.

Bocsásd meg, kérlek, anyai aggodalmam,
Mert szentül hiszem, ártatlan vagy fiam.
Mondd csak, hogy megy sorod, gyermekem?
Mi az életünket koldus sorban tengetjük,
Keserves munkával szerezzük meg kenyerünk.

Adjál hálát Istennek, hogy fiatal vagy, egészséges,
Én már nem tehetek semmit, leéltem az életem,
Csak várom, mikor ér utol a végzetem.
Hosszúra sikerült, ezért most befejezem,
Lehet, hogy ez lesz az utolsó levelem.

SIMON GREGORČIČ
(1844 – 1906)

ISONZÓ

Lenyűgöz a szépséged,
Hegyeknek büszke lánya,
Mikor kristálytisza vizedet
A vad vihar nem tépázza.
Gyönyörű vagy természetnek lánya,
Vizednek élénk csobogása,
Máskor magasztos vánszorgása,
Miként a lánykák hegyi járása.
Áttetsző a tisztaságod
Csengő csobbanása,
Bódító a szépséged,
Természetnek gyönyörű lánya.
Gyönyörködtet zöldeskék hullámod,
Melyben tükrözöd az égszínké magasságot.
A hegyi legelők édes nedűje,
A tiszta égbolt harmatcseppje
Táplálja szeplőtelen szépségedet,
Mikor ugrándozva lezúdulsz a mélybe,
Ismerősként köszöntelek
Szülőföldem hírnöke,
Hazulról jött üzenetek
Kedves közvetítője.
Isten hozott itt a hegyek között,
Hol vidám, élénk még a csobogásod,
De miért múlik el a boldogságod,
Illan el a vidámságod
Leérvén a völgybe?
Miért vánszorogsz oly lassan,
Miért bánatos a hangod?
Nehezen válsz meg a hegyektől,

Hullámaid ifjú bölcsőjétől,
Vagy a sírok miatt bánkódsz,
Melyek között hömpölyögsz?
Mindkét fájdalomtól szenvedsz,
Te lassú, hatalmas könnycsepp,
De könnycseppként is fenséges.
Gyönyörű vagy hegyeknek lánya,
Lenyűgöz a szépséged látványa,
Mikor kristálytisza mélységeid
Vad fergetegek nem szennyezik.
Szörnyű vihart látok közeledni,
Mely sorsunkat végzetesen veszélyezteti.
Délről indul el a rettenetes ár,
Végigsöpör a termő földeken,
Mit medred vize táplál.
Meglásd, e nap nincs messze már.
Bár kék lesz felettünk az ég,
Acélgolyók süvítenek szerte szét,
A könnyek patakká duzzadnak,
A felhők véres esőt hullatnak,
Dörög az ég, szórja halálos villámait,
A szörnyű ütközet vörösre festi Isonzó hullámain.
Vérünk lesz a táplálékod,
Az ellenségé hordalékod.
Törd át dühöngve a gátat,
Duzzadj hatalmas folyammá,
Gyűjtsd össze a vizeidet
Égboltodnak felhőiből,
Hegyeidnek medreiből,
Virágos rétjeidről.
Duzzadj hatalmas folyammá,
Ne szorongj a medreidben!

Törd át dühöngve a gátat,
S öntsd el az ellenség bitorolta földünket
Féktelen hullámaiddal!

Isonzo völgye (forrás: internet)

A RABMADÁR PANASZA

Jaj, a gyönyörű végtelen világtól,
Mely imádott otthonom volt hajdanán,
Most szűk kalitkám drótfonata választ el,
Mely sivár börtönömként szolgál.

Sóvárogva vágyódom a felhők közé,
De szárnyaimat levágták kegyetlenül,
Melyek repítettek hegyek s völgyek fölé.
Most csak bánkódom árván, egyedül.

Nem jutok el többé sűrű lombok közé,
Mikor lágy fuvallat kelti őket téli álmukból,
Sem a búcsúzó társaimhoz ősszel,
Mikor e borús tájról készülődnek dél felé.

Izzó acéllal oltották ki szemem világát,
Hogy ne is láthassam többé a teremtés csodáját,
Ne érezzem soha már a pillanat varázsát,
Csupán a sivár fogságom iszonyú magányát.

Szemének világára emlékezvén
Nem lel többé vigaszt bánatára
A megcsonkított árva madár,
Mert még az emlék is a fájdalmak forrása.

Elhagytak a felhőtlen boldogság órái,
Várnak rám a sötét napok iszonyai,
Az örökké tartó fogságom falai öveznek,
Nem tudok örülni többé a hajdani emlékeknek.

Virágba borul lassan az árnyas liget,
Mely drága szülőföldem volt hajdanán,
S hol a testvéreim vidám dala zeng,
Míg itt csupán elhal a sóhajom némán.

Mily kedélyesen röpköd ott egy társam,
Hogy a sűrű lombok között párjával,
Gondosan felépítse apró fészket,
S puha álomba merülhessen családjával.

Az én világom elhervadt örökre,
Be vagyok zárva világtalanul, egyedül,
Tavasszal fészket sem rakhatok már,
És nem játszhatok többé a fiókákkal.

A börtönben halálra ítéltétek a szívemet,
Az ifjúságom nem hoz már több virágot,
Elvettétek kegyetlenül mindenemet,
Elraboltátok a legdrágábbat, a szabadságot.

Ám soha elvenni nem fogjátok,
Mert elvenni nem is tudjátok,
A tisztán csengő dalaimat,
Amikkel Isten oly bőségesen megáldott.

Elárvultan dúdoló a zárkában a dalokat,
Addig, míg a szívem meg nem szakad,
Velük fagyos lelketeket melengetem,
S a végtelen bánatomat enyhítgetem.

SIMON JENKO

(1835 – 1869)

A szlovén történelem

Marja lelke a keserves bánat
Ha felidézem szeretett hazámat,
Melyet a világon senki sem ismer,
S nem is akad ember, aki tisztel.

A népek érdemeit arany betűkkel
Méltatja az egyetemes történelem,
Ám rólunk egyetlen szót sem szól,
Sem a régi, sem az újabb korokról.

Apáink egykori emléke immár
A hallgatás fátylába burkolózik,
S a kései unoka bátortalan léptei
Őseink árva sírját elkerülik.

És midőn ütött az utolsó óránk,
S minket a sivár sír magába zár,
Akad-e majd, ki gondol még ránk?
Ki fejet hajt árva sírhalmunk láttán?

Csupán arról szól a honi történelem,
Hogy egymás után halnak ki a népek,
Kiket sehol a világon nem ismernek,
Kiket sehol senkik nem tisztelnek.

Josip Stritar
(1836 – 1923)

Nemzetemnek

Véres csatákban küzdő népek,
Karddal osztják fel a drága földet,
Ólommal írják a szabályokat
A keserű bilincsbe vert árva népnek.
Véres babérokat termő,
Özvegyi könnyek áztatta dicsőséget
Testvér a testvére vérével
Írja be az emberiség történetébe.

Nem hallatod a hangod nemzetem,
Ott, ahol a sorsodról döntenek,
A háromszínű zászlód sem lobog
A csatamezején a véres ütközetnek.
Mikor vezeted majd büszkén népedet,
Egy dicsőséges szebb jövőbe?
Mely idegen hatalom bilincsében
Sóvárog emberhez méltó életre.

Lásd! Bármerre tekint is a szem,
Csak bosszú után sóvárog a jogtalan,
Az erős testvér elnyomja a gyengét
Gyalázza az emberiség nagyobb felét.
Mindenhol csak viszály, gyűlölet és harc,
Sötét burookban a szent igazság,
A viszály elmúlását várja némán,
S a testvéri szeretet fényes csillagát.

Hát nem látod imádott nemzetem,
Hogy a gyűlölet elfojtja a szellemet?
S a testvéreink, kikért szívünk dobog,
Így nem lesznek soha többé boldogok?
Teremts békét a szembenállók között,
Hozd el nekik a szent testvéri közösséget,
S tiéd lesz a győzelem dicsősége.
Gyerünk nemzetem,
A győzelmes zászlóval előre!

KAREL DESTOVNIK KAJUH

(1922 – 1944)

A SZLOVÉN DAL

Millióan vagyunk csupán,
Egy milliós kicsi nép,
Kinek vérét szívja a pribék.
Egy millió haldokló a holtak között,
Kiket végzetes balsors gyötör.
De a föld színéről el nem söpör,
Soha és semmikor!

Mert nem vagyunk mi gyenge fűszálak,
Kik a szellőtől is meghajlanak,
Hanem büszke, szlovén hazafiak.
Csak a rongyos szolgák üvöltöznek,
mint a kutyák,
Hogy kevesen vagyunk, azt ugatják,
Egy felkelésben mind meghalnánk.

Ó, ha ember közöttünk nem lenne,
Ki a honért, ha kell, nem cselekedne,
Az ördög minket rég elvinne.
De így még élünk,
Jobb sorsban reménykedünk,
Emelt fővel meghalunk,
Mert mi csak egy millióan vagyunk.

CSAK EGY SZÁL VIRÁGOT

Csak egyetlen szál virágot,
Egy illatos, fehér cseresznyevirágot
Szakíts le drágám!
Nem fűzöm a gomblyukamba,
Nem tűzöm a kalapomba,
Szakítsd le, szakítsd le, drágám!

Én az embereknek küldöm a virágot,
Azoknak, kik szenvednek a világon,
És lásd, e csöppnyi cseresznyevirág,
Eltünteti a kishitűség minden nyomát,
Felcsillantja reményvesztett pillantását.

Egy fehér, illatos cseresznyevirágot
Szakíts le, szakíts le, drágám,
Mert minden ilyen üdvözlet
Enyhít az ember rabságán.

SREČKO KOSOVEL
(1904 – 1926)

Ballada

Csendes őszi napon
Feltűnik egy fenyőmadár
A Karszton.

Kihalt a mező,
Csend borul a tájra,
Mikor odarepül
Egy picinyke madárka,
Néma lesben....
Csak a vadász várja.

Majd eldördül a lövés,
Kicsordul egy apró vércsepp,
S elnémul... örökre
A fenyőmadár gyönyörű éneke.

Álmodozás

Csendes a karszti falu ősszel,
Ködfelhőbe burkolózik,
Csak itt-ott parázslík
Egy fénysugár a sötétben.

A fekete tűzhelyben
Fel-felizzik a parázs.
Járom a hideg mezőket,
Régi otthonom melege hazavár.

Mintha éjjeli álmát aludná,
Oly csendes a karszti táj.
A gondolatom hazaszáll,
Ülnék én is a bíborvörös lángnál.

Csak ülnék csendben a tűzhelynél,
Kezem a tenyerembe temetném,
Élvezném az otthon nyugalját,
A tűz pattogását hallgatnám.

ŐSZ

Kopog a monoton őszi eső
A sivár szürke tetőkön,
Lidérces álmok gyötörnek
Arcomon csorognak a könnyek.

Az őszirózsa lehunyta a szemét,
Mélyen a földre hajtotta fejét,
A falu éjszakai nyugovóra tért
Így várta a hűvös őszi estét.

Magányos mezőn

Csendes az ezüstben csillogó mező,
Elúszik fölötte egy fényes felhő.
Fehér hattyúkként suhan tova
Repíti őt a szabadság vágya.
Midőn lenyugszik a nap korongja,
A felhők akkor is úsznak tova,
De gondolataim megpihennek,
Oltalmazzák az elárvult vidéket.

A LEJTŐN ÁLLÓ KICSI HÁZIKÓ

A lejtőn álló kicsi házikó
Dacol a bóra vad viharával,
Hideg szelek táncolják körbe,
Ám kellemes a meleg benne.

Fázik a vándor az utcán,
Ám legbelül a gondolata,
Már bent van a meleg házban,
Egy jólelkű halk társaságban.

Lojze Krakar

LOJZE KRAKAR

(1926 – 1995)

A kultúra fellegvárának nevezett Weimar közelében, a buchenwaldi náci haláltábor kellős közepén nőtt egy hatalmas öreg fa, melynek árnyékában alkotta halhatatlan dalait a nagy német poéta , Johann Wolfgang Goethe.

*Haldokló csontvázak,
Irgalmat kereső emberroncsok,
Tábori életnek csúfolt paródia,
Itt nőtt egy hatalmas fa.*

*E terebélyes fa alatt
Alkotott halhatatlan dalokat,
A világhírű poéta,
Köszöntvén a zsarnokokat.*

*Hát nem tudta tán,
Hogy ezerfejű sárkányt
Szül az elvetett mag,
Az európai hóhérokat?*

*Ha tudta volna, hogy e nép,
Melynek szentelte a költészetét,
Ilyen aljas tette vetemedik,
Elátkozta volna a verseit.*

IVAN MINATTI

(1924 – 2012)

Valakit szeretnünk kell

Valakit szeretnünk kell,
Legyen az akár a folyó,
A fa, a kő vagy a fű,
Kell egy váll, melyen megpihen fáradt karunk,
Mert a közelség
Kenyérként csillapítja fájdalmunk.

Valakit szeretnünk kell,
Mert a szeretet olyan, mint a lágykenyér
A béke és a nyugalom szigetén,
Ahova a magasan szálló fellegekkel
Elküldjük mélyen titkolt vágyunkat,
A szívünket nyomasztó fájdalmunkat.

Valakit szeretnünk kell,
Legyen az akár a fű, a folyó, a fa vagy a kő,
Mert a fák, a kövek s a folyó,
Utadon ismerősként köszöntenek,
S tudják a magányos helyeket,
Ahol lelked kisidőre megpihenhet.

A folyó kifürkészi bánatod,
Ha mélyen a medre fölé hajolsz,
Mert a kő, melynek néma szívéen
Súlyos lépések taposnak,
Szintén ismeri a fájdalmadat.

Valakit szeretnünk kell,
Kivel végigjárjuk életünk útját,
S a füvek, a folyók, a kövek, s a fák,
Magányos lelkünk hű társai
Akkor szólalnak meg csupán,
Mikor a szó elnémul az emberek ajakán.

EGYSZER MÉG ELJÖSSZ TALÁN

Várok rád,
Mint a tavaszt várják ősszel a fák,
Hallom még egyre a lépteid zaját,
Melyet milliók között is felismerek.
Érzem a leheleted illatát,
S várok rád, mint a tavaszt várják
Ősszel a fák.

Kereslek mindenütt,
Minden úton, útkereszteződésben,
Mindenkiben, akit erre visz az útja,
Kereslek minden nap, minden órában,
Kereslek a felhők játékában,
A tűző napon, a hűvös árnyékban,
Már hosszú éveken át.

Tudom, egyszer el fogsz jönni,
Már hozza felém hajad illatát a szellő,
Felszabadult, könnyed vidámsággal
Hálózza be egy férfi szívét a nő.
Végzetessé válik sorsom,
A szemében hol élet, hol halál rejlik.
Érkezését mégis alig várom.

ÉG ÉS FÖLD KÖZÖTT

Ó levelek, hulló őszi falevelek,
Vérvörös, viaszos meggylevelek,
Mint száraz, reszkető tetemek
Úgy hullnak rám,
Kiszáradt, reszkető tetemükkel
Lelki fájdalmat okozván.

Magányos nyomorú kiáltás
Kíséri a levelek haláltusáját,
S én nesztelenül hallgatom
A sötétbe burkolózó fát,
A bennem lévő némaságot
S a csillagok haldokló suttozását.

Elborzadok, a sors engem is szólít,
Hívogat a föld,
Mert sorvadok már én is,
Mint a zsugorodó ágakban,
Úgy áramlik az élet leve, egyre lassabban.

Egy reggel aztán arra ébredek,
Hogy megnyugodtak már a levelek
Halottak a csillagok is már,
S némán néznek rám
A csupasz ágak a hideg téli éjszakán.

Josip Murn
(1879 – 1901)

Ha leszáll az alkony a rónaságra

Ha leszáll az alkony a rónaságra,
Hozzám szegődnek a szelíd hangok,
Mint fájdalmas, titkos sóhajok,
Szomorú szívek keserves vallomása.

Már csend honol a tájon,
De engem messze elkerül,
Háborgó lelkem nem talál nyugtot
Édes álomba nem merül.

Csend van, már közel az éjféli,
Az égen ragyognak a csillagok,
A pusztába kiáltó hangok
Magányos fájdalma én vagyok.

Tomboljatok féktelen viharok,
Legyen mozgalmas az élet,
Jöjjetek el szenvedélyes vágyak
S győzzétek le a szívemet!

Harccal, fájdalommal teli
Fényes, napsütéses napok!
Csak álmodjátok sóhajozva át
Könnyes szemmel az éjszakát!

Lili Novy
(1885 – 1958)

JÁROK AZ ÚTON

Járok az úton, nézem a tavaszt,
a virágot, a fát és a madarakat,
hallgatom a zsongást, a kiáltást:
„Élni, - s az életnek - életet adni
mindig újjászületni tudni!«

Járkállok, hallgatom, s élvezem
a gondtalan, kedélyes életet.
Csak egyetlen parancsot ismerek
„Élni – s az életnek - életet adni
Tiszta szívemből megölelni!”

Járom az életem útját boldogan,
ám hirtelen elsápad az óráim,
s odasúgja halkán, szomorúan
„Meg fogsz halni, ez az élet rendje
Ez a természetnek az örök törvénye.”

Keserű lett a tavaszi zsongás,
az örömteljes tavaszi sodrás,
Rám tört hirtelen az élet keserve.
„Meg fogsz halni, ez az élet rendje
Ez a természetnek az örök törvénye.”

Megyek görnyedten az úton,
a gonosz démont elűzni próbálom
S a félelmet, mely kiüríti az életemet.
„Élünk – meghalunk – újjászületünk -
Ez az örökké érvényes ítéletünk.”

Járok az úton, nézem a tavaszt
a virágot, a fát és a madarakat,
hallgatom a zsongást, a kiáltást:
„Élni – s az életnek - életet adni
Mert az élet a halált is legyőzi.

JANOŠ FLISAR

(1856 – 1947)

LUTHÁR ÁDÁM KITÜNTETÉSE

Nagy dolog a bátor harci tettekért
Magas elismerést kapni,
De még nagyobb azt méltó,
A sötétben világító csillagnak adni.

A bátor katona dicsősége harcra buzdít,
De a háború végén azt többnyire elfeledik.
Ez legyőzi az időt, mint a csillagok,
Fénye az idők végezetéig ragyogni fog.

Az élet maga egy háborgó tenger,
A rajta küzdő hajó a nemzet,
Mely békés, nyugodt partok felé evez,
Ahol szeretet várja és biztonságos élet.

Ezért küzd bátran a tenger viharával,
Állja szilárdan a harcot Isten áldásával,
Az ő szellemének világító csillagával,
Amit e szép kitüntetés hoz magával.

Itt áll előttünk a kitüntetett férfi,
Kinek tetteit a király nagyra értékeli.
Lelkek megmentésén fáradozik mindig,
Mindenkit a szeretet hangján szólít.

De beveti tollának éles fegyverét,
A népért, vallásért nem kíméli erejét.
Ellenséges viharban, sodró árban,
Hitének magasztos eszméi éltetik.

Maradjon hitéhez rendületlenül hűséges,
Csillogjon mellén a nemes szent kereszt,
Mit élete delén e magas helyről átvehetett.

E királyi adomány nem a harcterek bajnokát,
Hanem az Úr nyájának pásztorát,
Szőlőjének kertészét, kedves, szelíd lelkészét
Emeli az emlékezet szárnyára,
Népének, nemzetének javára.

Dicsőséged ünnepén híveid és barátaid
A jó Istent arra kéri, éltsen még sokáig,
Mindnyájunk örömére, az ünnep emlékére!

Neved legyen mindnyájunknak példaképe,
Intő szavad hitvesztettek reménysége.
Kiapadhatatlan forrás legyen szereteted,
Ne tompuljon soha tollad, éles fegyvered!

Legyen mindig erőd a munkád végzéséhez,
Ugyanúgy, mint a jótékony cselekedethez!
Légy hű hitedhez haláloed napjáig,
Élvezd kitüntetésed dicsőségét sokáig!

MEGBOLDOGULT FLISZÁR SAROLTA EMLÉKÉRE

Egy langyos nyári alkonyon
Ott ültünk a kertben a padon.
Gyermekeink ugrándoztak,
Körülöttünk játszadoztak.

Ez lehet maga a mennyország,
Szárnyakat ad a boldogság.
Emlékszel apa, mennyi virágot hoztál,
Mindegyikünknek koszorút fontál!

Majd a fenyők között hirtelen,
Jaj, a fehér nőalak ott terem.
Veszélyben a gyerekek, kiált az anya,
Vigyél el engemet, ordít az apa.

Ott áll a halál, lengeti a kaszát,
Teljesíteni jöttem Isten akaratát.
Pusztul a tölgy, a fűszál,
Senkitől csodát ne várj.

Nem érdekelnek a könnyek engem,
Én Isten akaratát teljesítem.
Fényesen csillog a kaszám,
Amit osztok, az a halál.

Őszi falevelek hullnak a fáról,
Majd puha hótakaró honol a tájon.
Zord, hideg szélvihar süvít,
Elénekli édesanyánk dalait.

Halkan, békésen ment el tőlünk,
Mély gyászban eped a szívünk.
Ki e küszöböt átlépi egyszer,
Nem használ annak semmilyen vegyszer.

Anyánk mély álomba merült,
Ki törli le bánatos könnyünk?
Hallod édes, hogy hívunk mi téged?
Nem hiányzik a szeretetünk?

Most hótakaró borítja fagyos sírodat,
Elválasztva tőlünk szomorú sorsodat.
Édes jó anyánk, szeretetünk záloga,
Kit körülvesz már az angyalok hada.

Miért hagytál minket oly árván,
Úgy-e nem haltál meg, édesanyánk?

HITVESEMNEK

Fényes csillagként világítottad meg életem útját,
Az édenkertben vágyakozó szívem
Királynője voltál.
Te voltál a reménység hitvesem harcaimban,
Minden gondolatom feléd szállt
A hajnal sugarával.

Gondok, bánatok, vad viharjai napjaimnak,
Rossz álmoként elszálltak, kedvesem karjaidban.
Most magányomban elmerengek
Régmúlt napjaimon.
De miért e panasz, hisz más is szenved nagyon.

Isten nemcsak nekem töltött keserű poharat,
Így folytassuk férfihez méltón utunkat,
Ne szomorkodjunk tovább,
Legyünk ismét vidámak.

Hogy szerettél volna egy kicsit még élni,
Gondoskodni rólunk, a gyermekekkel beszélgetni.
E vágy volt egyetlen gyógyír súlyos betegségedre,
De a szent határozat így szólt, sírba vele.

Elhagytál. Gyötör a fájdalom. Nincs remény.
Most a gyermekeim adják a fényt a sötétség közepén.
De nem omlok össze, éltet az emléked,
Minden bánatot megédesít
A síron túl is tartó szerelmed.

Járok a kertben, a házban, kereslek szüntelen...
Majd halovány arcod egyszer csak ott terem.
Zokogni tudnék a fájdalomtól,
De gondjaim kopogtatnak ajtómon,
Csillapítják bánatom.

***SZLOVÉN, VEND ÉS OROSZ NYELVŰ
FORDÍTÁSAIM
A MAGYAR IRODALOMBÓL***

Kölcsey Ferenc
(1790 – 1838)

A HIMNUSZ SZLOVÉN NYELVŰ FORDÍTÁSA

HIMNA

Iz burnih stoletij madžarskega naroda

Bodi blagoslovljen,
narod naš madžarski,
Bog te naj obdari,
od hudega obrani,
ko biješ se s sovragom,
ta narod, stokrat poteptan,
ki za grehe sleherne,
že zdavnaj se spokoril je.

Pripeljal naše si očake
čez vrhove svetega Karpata,
kjer so bendeguzovi rodovi
zemljo rodovitno zasadili.
Kjer šumijo bistre vode
reke Donave in Tise,
so Arpadovi potomci
ustvarili si domovino.

Na Kunovski je zemlji
klasje zlato valovalo,
Tokajsko trsje nam bogato
vince sladko darovalo.
Vihrala večkrat naša je zastava
na trdnjavah turškega divjaka.
Stradal pa nešteto krat
Matjaža vojske dunajski je grad.

Ah, zaradi grehov naših
jeza ti vzkipela je v prsih,
blisk je švigal naokrog,
nad nami val grozeč oblakov.
Poslal na nas si puščice
mongolske roparske armade,
potem osmanski jarem grozni
je nam ramena bremenil.

Kolikokrat je pesem zmagoslavna
iz ust Osmanov divjih zadonela,
nad kostmi vojakov mladih
od armade turške poteptanih.
Celo sinovi lastni so napadli,
lepo našo domovino,
zato je zemlja njena revna
z grobovi sinov svojih posejana.

Skrival se begunec je v brlogu,
sablja je štrlela proti njemu,
ozrl se plašno je okoli,
a doma našel ni v domovini.
Vzpenja se v višine, spušča v nižine,
obup in žalost ga hromi,
krvi potok pod nogami,
oblak plamenov mu grozi.

Stal je tukaj grad nekoč,
sedaj je ruševina,
veselja, radosti, sledu ni več,
le jok in stok in dih hropeč.
Zakaj s krvi junakov padlih
svoboda ni vzkalila,
le bolečin solze
tečejo v potokih.

Pomiluj Madžare Bog nebeški,
ki bili viharjev groznih so deležni
nudi jim obrambno sabljo
proti morju žalosti v tolažbo.
Ko bije se s sovražnikom,
ta narod, stokrat poteptan,
ki za grehe sleherne,
že zdavnaj se spokoril je.

A HIMNUSZ VEND NYELVŰ FORDÍTÁSA

HIMNA

/prekmurski prevod/

Blagoslovi Boug naš narod
Z dobro volou ino blagom.
Obvarva naj ga rouka tvoja
V boji z neprijatelom.
Hüdi šorš ga zdavnaj mantra,
Oblouni ga z bogatim letom,
Pretrpo narod je kaštige
Že tü za greje prišesnje.

Očake naše si pripelo
Prejk planine svetoga Karpata,
Nastavo tam si domovino
Krvnomi plemeni Bendeguza.
Starinsko zemlo gde napaja
Derouča voda Tise i Dunaja,
Gde Arpadovi sinouvje
Najšli srečno so živlejnje.

Na Kunovoj zemlej si rodovitoj
Klasje dal za nas zoriti,
Na roždjaj goric Tokajskoj
Sladko vince dal za piti.
Bodno često si bandejro
Ta na divji šanec törski,
Matjaža tužnih šeregov
Trpejla je močina v Beči.

Ah, za volo grejov naših
Srd se zbüdo ti je v srci,
Nas z grmečih tvojih si oblakov
Z bliskanjem pogüblenim kaštigo.
V formi strejlov rouparov mongolskih
Smrt si poslo ti na nas,
Potom robstva törski jarem
Zatiral je sloboude glas.

Donejla vnougokrat je pesem njuva,
Gizdava pesem, pesem zmagovita,
Tam na vüstaj divjih je Ozmanov
Obri grobov naših je rojakov.
Kelkokrat sinouvje rodni
Napadnoli zemlou so domovine,
Je v škrinje tužne položili,
V sveto zemlo pokopali.

Skrival se begunec je v grabi,
Sabla se vteguvala je prouti njemi,
Bojazljivo se ogledno je okouli,
Nej je najšo douma v domovini.
Povzdigno se na brejg je strmi,
Spüsto se je v globoko dolino,
Po potaj dreselnosti je hodo,
Zemlo svojo skuzami polejvo.

Močina zdaj je rüševina,
Vola dobra zdavnaj je minila,
Smrt, dreselnost ino joč
So mesto radosti zasedla.
Ne bode več sloboščine
Obri grobov düš pokojnih,
Tečejo mantrajouče skuze
Na licih vernih sirotic.

Odrejši Oča naš Vogrina
Od morja nečloveškoga trplejnja,
Obvarva naj ga rouka tvoja,
Verostüje skrbnost obri njega.
Hüdi šorš ga zdavnaj mantra,
Oblouni ga z bogatim letom,
Pretrpo narod je kaštige
Že tü za greje prišesnje.

Ha az ismert dallamra el akarjuk énekelni:

Boug obvari Vougrina
Z dobro volou, jalnostjov,
Nüdi njemi ogrambo
V boji z neprijatelom.
Žitek naj miroven ma
Po trplejnji vnougomi,
Bil je že kaštigani
Za cejli žitek svoj.

A HIMNUSZ OROSZ NYELVŰ FORDÍTÁSA

Благослови венгров Господи,
С богатым изобильем посвяти
Защищай его рукой бережной
Когда с противником воюет.
Тому, кого судьба не миловала,
Здоровья принеси и счастья,
Ведь пострадал уж наш народ
За грехи даже завтрашних эпох.

На Карпатов святые вершины
Предков наших ты привёз
Отчизну славную там создал
Для Бендегузовых племён.
Где ревут могучие пены
Прекрасных рек Дуная и Тисы
Там Арпада сыновья
Родину себе остановили.

На куншагских полях для нас
Колосья золотые колыхались,
В Токайских виноградниках
Вином мы сладким наслаждались.
Флаг наш часто развевался
Над дикими турецкими окопами.
Нередко гордый венский замок
Страдал Матяшиных отрядов.

Однако из-за грехов наших
Гнев вскипел в твоей груди,
Молнии крупные просвистали
Из-за страшных облаков над нами.
Вслед затем монгольские стрелы
Враждебно в нас летели,
Потом ещё османскую игу
Печально на плечах носили.

Сколько раз торжественная песня
Из ярых уст османских прозвучала,
Над костями молодых солдат
Поражённой армии в боях.
Как часто нападали на тебя,
Даже собственные сыновья,
Чьих юные, печальные могилы
Повсюду видны на земле отчизны.

Прятался беженец в берлоге,
Меч потянулся к нему,
Он робко посмотрел вокруг,
Но дома не нашёл в отчизне.
Он лазил по горам, в долины,
В окружении печали и сомнений
Лужи крови под ногами,
И море пламени над ним.

Раньше здесь замок стоял,
Теперь груда камней
Где радость прячется и счастье?
Лишь смертное рыдание везде.
Жаль, что кровь героев павших
Цветы свободы не родила,
И слёз ручей мучительного рабства
Из глаз детей осиротевших льётся.

Помилуй мадьяр бог небесный,
Пострадавших море испытаний
Защищай народ рукой бережной
Утешай в морях муки печальной.
Тому, кого судьба не миловала,
Здоровья принеси и счастья,
Ведь пострадал уж наш народ
За грехи даже завтрашних эпох.

Vörösmarty Mihály
(1800 – 1855)

SPODBUDITEV

Bodi veren neomajno
Domovini svoji, oh Madjar,
Ki ti dom je ponudila,
Kjer некоč te krila bo gomila.

Širom sveta, razen tega,
Nikoder mesta ni za tebe,
Bog te naj kaznuje ali ščiti
Živeti tukaj moraš in umreti.

Ta zemlja, stokrat poteptana,
S krvjo očakov naših prepojena,
Z imeni, ki za vas so sveta
Povezana so cela tisočletja.

Za domovino prelivali so kri
Hrabri Arpadovi sinovi,
Razbili suženjske verige
Hunyadija krepke so roke.

Svoboda! Zastava je krvava
V bojih večkrat plapolala
In v dolгих borbah padli
najboljši naši so rojaki.

V nevarnosti brezmejni
Niz prepirov in nasprotij
Izčrpan, a nezlomljen še živi,
Naš narod v svoji domovini.

Domovina narodov, veliki svet!
Vam pogumno zdaj zavpije
"Narod tisočletnega trpljenja,
Prosi vas za smrt ali življenja!"

Ne more biti, da je toliko ljudi
Zaman prelivalo krvi,
Zlomilo toliko srca se je v prsih
Od duševne boli domovini vernih.

Ne more biti, da bi um in sila,
Kakor tudi volja blagoslovljena
Usahnili nesmiselno zastoj
Pod neusmiljenim bremenom.

Prišla bo, ker morala bo priti,
Ena boljša doba, po kateri
Iz ust ljudi stotisočerih
Molitev strastno hrepeni.

Morda prišla bo, ker priti mora,
Veličastna smrt odrešujoča,
Ko s pogrebom žalostnim
Izrekamo slovo pokojnim.

Tam, kjer v grob se celi narod zgrudi,
Ki obdana je z veliko množico ljudi
Blesketajo se jim solze žalovanja,
Kot izraz brezmejnega trpljenja.

Bodi domovini neomajno
Veren, oh Madjar,
Ki nudi ti življenjsko moč,
In na koncu grobno hlad.

Širom sveta, razen tega,
Nikoder mesta ni za tebe,
Bog te naj kaznuje ali ščiti
Živeti tukaj moraš in umreti.

PETŐFI SÁNDOR

(1823 – 1849)

Nacionalna pesem

Vstanimo Madžari,
Sedaj ali nikoli!
Kliče nas dežela rodna
Dan nastopil je usodni.

Podložniki bili bi raje
Ali svobodnjaki?
Odgovor na vprašanje
Izberite si sami.

Pri Bogu vseмогоčnemu,
Ki varuje Madžare,
Prisegamo,
Da suženjstva verige
Na vekomaj razbijemo.

Bili smo sužnji do sedaj,
Obsodili pradede naše,
Ki nekoč v svobodi so živeli
Zdaj zatirani so njihovi grobovi.

Pri Bogu vseмогоčnemu,
Ki varuje Madžare,
Prisegamo,
Da suženjstva verige
Na vekomaj razbijemo.

Nizkoten in ničvrednej je,
Ki umreti zdaj ne upa,
Komu dražje svoje je življenje
Kakor čast je domovine.

Pri Bogu vseмогоčnemu,
Ki varuje Madžare,
Prisegamo,
Da suženjstva verige
Na vekomaj razbijemo.

Lepo v rokah blešči se meč,
Krasi nas lepše kot veriga,
Nosili vendar smo verige,
Zdaj pa meč vzemimo v roke!

Pri Bogu vseмогоčnemu,
Ki varuje Madžare,
Prisegamo,
Da suženjstva verige
Na vekomaj razbijemo.

Ime madžarsko,
Dostojno stare slave,
Lepo bo spet zvenelo,
Odpravimo krivico
V stoletjih ji storjeno.

Pri Bogu vseмогоčnemu,
Ki varuje Madžare,
Prisegamo,
Da suženjstva verige
Na vekomaj razbijemo.

Ob grobovih naših
Vnuki se priklanjajo
V blagoslovljeno molitev
Imena naša vključujejo.

Pri Bogu vseмогоčnemu,
Ki varuje Madžare,
Prisegamo,
Da suženjstva verige
Na vekomaj razbijemo.

Ena misel me le muči

Ena misel me le muči,
Med blazinami v postelji umreti.
Počasi oveneti, kakor roža,
Ki žuželka podla jo razjeda,
Al počasi izgorevati kot sveča,
Ki nahaja se v sobi osameli.
Ne želim si takšne smrti.
Oče moj nebeški,
Ne hotel bi tako umreti.
Jaz hotel biti bi drevo,
Ki strela božja ga razkolje,
Al vihar izruva ga iz zemlje.
Mogočna skala bi rad bil,
Ki se gromu strašnemu upira,
Ki pretresa zemljo in nebesa.
Ko vsi zaslužnjeni ljudje
Naveličajo se jarmov svojih,
In z zardelimi obrazi
Z zastavami rdečimi v rokah
Srditi stopijo na dan
S svetim geslom na zastavah
»Svobodo svetu!«
In to kričijo,
Trobijo od vzhoda do zahoda,
In nasilje z njimi se spopada.
Tam na krutem bojnem polju,
Tam bi padel tudi jaz,
Tam teče naj mi mlada kri,
In srce se moje umiri.
Ko pa bo beseda zadnja

veselo moja usta zapustila,
Naj hrup jekleni jo pogoltne,
Hrup topov in zvok trobente.
Čez moje truplo poteptano
Konji nebrzdani
Dirjajo naj k osvojeni zmagi.
Ko pa pride dan velikega pogreba,
Poberite raztresene kosti,
In ob svečanih zvokih žalne glasbe
Ter zastav s črnimi trakovi
V skupni grob junake pokopajte,
Ker padli so za vse ljudi
Za božji mir na celi Zemlji!

OB KONCU SEPTEMBRA

Cvetijo v dolini še vrtno cvetlice,
topoli pod oknom brhko zelene,
al' vidiš v daljavi turoben svet zime
sneg že pokriva puščobne vršine.
V srcu mladostnem poletje vihra,
pomladni cvetovi mi dušo pestrijo,
al' temni oblaki obujajo sivo,
zlovešče grozečo jesensko meglino.

Cvet se usuje, življenje mineva,
hitro v naročje mi draga se vsedi,
ti, ki glavo mi priklanjaš na nedra,
obstala morda boš ob moji gomili.
Oh reci, če jaz bi zapustil te prej,
truplo bi moje zasula s solzami,
al' odvrгла b'nezvesto moje ime,
za novo ljubezen, za tuje srce?

Ah, ko odvrгла boš vdovsko tančico,
za črno zastavo na križ jo obesi,
jaz pridem iz grobne hladine po njo,
jo vzamem s seboj v polnočni temini.
Da z njo si obrišem bridkosti solze,
ker prepustila lahkotno si me usodi,
da z njo si ovijem ranljivo srce,
ker ljubim te večno tudi tam doli.

SZEPTEMBER VÉGÉN – OROSZ NYELVEN

В КОНЦЕ СЕНТЯБРЯ

В долине цветут ещё летние розы,
Деревья в окне зеленеют печально,
Но видишь вдали унылый мир зимы
Уж снег покрывает вершины пустыни.
Пламень младостный сверкает во мне
Весенние розы растут мне в душе,
Но тёмные тучи возникли на небе,
Зловеща примета близящейся зимы.

Цветок увядает и жизнь проходит
Садись на колени мои, дорогая!
Скажи, голову на грудь мне склоняя,
Если тебя я оставил бы раньше
Неужели над гробом моим постоишь
Будешь лить слёзы на труп мой унылый,
Или заменишь неверно имя моё,
На имя чужое, иную любовь?

Ах, если вуаль печальную снимешь,
Её флагом чёрным повесь на мой крест,
Я приду за ней из холодной могилы,
К себе её взять в полночную тень.
Чтоб с ней горечь моих слёз утереть,
Ведь меня ты жестоко кинула судьбе,
Чтоб' ею обвязать сломанное сердце,
Ведь тебя, даже там, я люблю навсегда.

POETI XIX. STOLETJA

Ne brenkaj brezglavo
na čustvenih strunah!
Ki danes lutnjo vzameš v roko,
opraviš boš božje poslanstvo.
Ako ne vedel bi drugo,
kot veselje al' žalost svojo zapet,
odloži nemudoma božje drevo,
ker te ne rabil bo svet.

Se skriva naš narod v puščavi,
kot skrival nekoč se je Mojzes,
z narodom svojim tam v daljavi.
Sledil je žarečemu stebri,
ki ga je Bog za vodnika izbral.
Zdaj bi poeti ti stebri bili,
ki jih nam Bog je poslal,
da kažejo pot k obljubljeni zemlji.

Vsi, kar nas je poetov v deželi,
pojdemo z ljudstvom čez ogenj in žar,
prekleti naj bo, ki odvrže zastavo,
herojskega boja ta stari signal.
Prekleti naj bo, ki se boju izogne,
naj bode lagoden ali figar.
Ko drugi herojsko za nas se bore,
udobno v zavetju uživa vihar.

Obstajajo krivi preroki,
ki zlobno oznanjajo lažno novico,
da čas je prekiniti borbo krvavo,
ker smo dosegli obljube deželo.
Laž je, nesramna in cinična laž,
ki jo milijoni odločno zavračajo,
ko se v žgoči vročini potijo,
od žeje in lakote mučeniško trpijo.

Ko iz košare obilnosti
si vsakdo lahko vzame,
ko k mizi pravičnosti
vsakdo lahko prisede,
ko žarek sonca
obsije vse domove,
takrat se zaustavimo
in obljubljeni deželo
iz srca pozdravimo.

Do takrat pa obstanka ni,
in truditi se moramo,
za naš trud pa morda
plačilo zaman čakamo.
Al' ko smrt po nas bo prišla,
s poljubom krotkim nam oči zapre,
nas z rožnato vrvjo iz svila
na počitek večni v grob pusti.

JÓZSEF ATTILA

(1905 – 1937)

NA ROJSTNI DAN

Na dvaintrideseti rojstni dan
pesem to poklanjam
sebi
sam.

S to pesmijo prisrčno bom pozdravil
v kotičku skritem v kavarni
sebe
sam.

Dvaintrideset postal sem zdaj,
poštene plače pa dobil še nisem,
nikoli
in nikdar.

Namesto, da profesor bi postal,
iz dneva v dan pero obračam,
pevec
revež.

Profesor pa postati nisem mogel,
ker me spačeni gospod je z univerze
vrgel
ven.

Je surovo mi objasnil vzroke,
za pesem »Očeta nimam in ne matere«.
herojsko
s sabljo

je pred mano branil domovino,
predano zbujal mojo plemenitost,
izjavljal
vneto:

»Dokler jaz gospod bom svojega duha,
iz vas ne bo nobenega profesorja,«
sopiha
zadovoljno.

Da poet naš slovnice ne zna,
naj bo gospoda Horgerja
največja
sreča.

Jaz pa tako sem se odločil,
Da celi narod bom učil, a ne na
srednješolski
stopnji!

ODLOMEK IZ TOLDIJEVEGA VEČERA

1.

Ko se narava obrača v jesen,
Ko listje pada z dreves,
In slana iz rose nastaja,
Ko vsak dan pot dneva se krajša,
In se daljša njegov nočni san,
Se oddahne na robu nebeškega svoda
Ter krotko starce poziva: "čakam vas!"
Čeprav starčki ob tem za hip zadrhtijo:
Eden za drugim le na počivališče gredo.

2.

Tako je počival tudi tedaj, in se oziral okoli,
Brezkončno nebo bilo je prozorno nad njim,
Očiščena polja, obsijana z morjem luči,
Kamor je gledal, povsod je videl le sebe,
V gladini jezera, v skakajoči v njem ribi,
Kot majhnega hrošča, ki visi na pajkovi niti,
Povsod, do koder nam sega pogled,
Do koder žarek svetlobni prodira.

3.

Ozre se okoli, po stari svoji navadi,
Zdaj zlasti Velično vas blago motri
V Velični vasi Toldijev vrt ogleduje:
Mar padanje listja jesenskih dreves opazuje? ...
Al pa njihovo senco, ki pada na lica,
In se priklanja, od njega poslavlja? ...
Ali majhnega rjavčka, ki turobno pase
Klasasto travo kjer koli jo najde...?

4.

Mogoče to, mogoče nekaj drugega,
Kameni križ, ki pogreznjen je v zemljo
Ob vznožju hriba majhnega?
Niti to, niti ono: gleda, kako Toldi,
Tiho kleči pri gomili grobni.
Njegovih črnih las ni več sledu,
Brada srebrna mu sega do pasu,
In ko roke sklene k molitvi,
Se bela brada oprime njegovih prsi.

5.

Na mestu tem molče molitev moli,
Solza v očeh mu kdaj pa kdaj zasveti,
Lahko trepet njegovih ustnic zasledimo,
Toda glas njegov slaboten slišen ni.
Življenje že odhaja mimo njega,
Mrzla, tiha zima zadržuje se še malo,
Minila leta so, ko še čakal je pomlad,
Sedaj pa išče le obljubljeno deželo.

MAGYAR NYELVEN ÍRT VERSEIM

ÉDESANYÁMNAK

Minden, mi szívünknek kedves és drága,
Benne van a legszebb szóban – édesanya,
Rólad nevezték el édes anyanyelvünket,
S e napon imába foglaljuk szent nevedet.

Nem tudom, melyik volt az a pillanat,
Mikor láthatatlan, erős szálakkal
Örökre magadhoz láncoltad szívemet,
Oly erősen, hogy elszakítani sem lehet.

Ily hatalom csak anyáknak adatott meg,
S ez végtelen csodálatot kelt irántuk,
Fájdalmas nélkülözni a gyógyító szeretetet,
Az értük érzett sóvárgás bénítja a szíveket.

Most virág nő a sírodon a szívedből,
S anyák napján e látvány elbűvöl,
Lelkemet eltölti nyugalansággal -
E közömbös világban -, s fájdalommal.

Szeretem a tájat, a napot, a tengert,
Mert része vagy ennek a világnak,
De a tavasz csillogó arany sugara
Simogató kezedet mégsem pótolja.

Felkavar a búcsúzás háborgó világa,
Feltámad, mint epicentrumában a forgósél,
Morajlik a csend megfáradt lelkemben,
S tudat alatti sóvárgás röpíti szellemem.

Ekkor egy vízcsepp csillámló fényében
Új alakot ölt foszladozó emlékképed,
S vágyam - mint cseppben a tengert-,
E fényben megőrizni drága emléked.

Mint ahogy a víz vonzódik a földhöz,
Oly mágikus erővel vágyódom utánad,
Szellemed minden hatalma fogva tart,
S emlékeimben fájdalmasan eleven vagy.

Boldog voltál életed utolsó percéig,
Büszkén viselted szomorú sorsodat,
Példás türelemmel fogadtad az ítéletet,
Szuggesztív erővel fontad át világomat.

Lassan elcsendesült fürge járásod,
Egybeolvadtál a világmindenséggel,
Nem látlak, hangodat sem hallom többé,
De érzem, itt vagy velem mindörökké.

Itt vagy az örökké mozgó világ fölött,
S jelented számomra az örökkévalóságot.
A világ szokatlan jelenségei között,
Érzem, hogy olykor a kezemet megfogod.

Álmaimban feltűnik az alakod,
Nyomában szabálytalan, kusza gondolatok,
S engem rapszodikus lázálom gyötör,
A sodró árban csónakként vergődöm.

E hatalmas vihar vészjóslón fenyeget,
De tudom, hogy vigyázol rám,
Jelen vagy életem minden útján,
S a bajban mindig megfogod kezemet.

Sem az idő, sem a végtelen tér
Tőled már többé el nem választ,
Mert a vadul morajló csend feltámaszt
Az örökkévalóság határtalan tengerén.

AMIKOR MEGISMERTELEK

Anyám már csak emlékeimben él,
Sok-sok foszladozó emlékképben,
Melyeket most rendezgetni próbálok
Időrendi sorrendben.

Emlékszel? Csak egynéhány éves voltam,
Mikor átszöktél a szigorúan őrzött határon,
Kockáztatva életedet, mert jött a hír,
Nem ölték meg mégsem, él az édesapád.

Emlékszel, a muraszombati állomáson,
Sok-sok évvel ezután?
Nehezen vártam a vonatot a határról,
Mert azzal jöttél, drága édesanyám.

Ő az, egészen biztos, hogy ő!
Egy nő a tömegből egyszer csak kivált,
Patakokban ömlött a könny a szemedből,
Úgy ölelgetted a már elsiratott édesapát.

Nem te vagy az én angyalkám?
Fordultál aztán váratlanul hozzám,
Hiszen már egész felnőtt lettél...
Tudod, mennyire hiányoztál!

Nem tudom, melyik volt az a pillanat,
Mikor láthatatlan erős szálakkal
Örökre magadhoz láncoltad a szívemet,
Oly erősen, hogy elszakítani sem lehet.

Megvan még a kis aranygyűrűm,
Amit oly sok évtizeddel ezelőtt
Reszkető drága kezében tartva
Szeretettel odanyújtottad felém:

Többet érdemelnél, tudom,
Hisz egy diplomának sok áldozat,
Számptalan átvirrasztott éjszaka,
Mérhetetlen izgalom az ára.

És én akkor azt a drága kezet
Nem csókoltam meg százszor!
Már késő, elmúlt, vissza nem térhet.
Ilyen az élet, így szól az isteni ítélet.

Messze, igen messze vagy már tőlem,
A világmindenség végtelen óceánján,
Mégis jelen vagy életem minden útján,
Kincsként őrzöm drága emlékedet.

ÉDESANYÁM EMLÉKÉRE

Májusnak legszebb vasárnapján
Ünnepet jelez a szívem s a naptár.
Megállok némán szomorú sírodnál
Rég nem látott drága jó anyám.

A jelennek minden búja s bánata
Kisidőre elmosódik tudatomban,
S kusza álomképek hatalmában
Ősz hajadat simogatom gondolatban.

Visszaszáll a múltba képzeletem,
Felcsillan lelkemben egy fénysugár,
S e halvány fénysugárnak fényében
Feltűnik a távolban édesanyám.

Közeledik felém a mennyei hídon,
Melyet képzeletből szőtt az irgalom,
Az ember alkotta határokon túlról,
S enyhül a gyötrő, néma fájdalom.

Messze, igen messze vagy most tőlem
A világmindenség végtelen óceánján,
S az arcomra fagyott fájó könnyel
Repülök hozzád az emlékek szárnyán.

Reszkető kezemet kinyújtom feléje,
Arcát bevonja a nap aranyló sugara,
S vasárnap reggelnek fájó csendjében
Megszólal a rég nem hallott hangja.

E csalfa fényben megrendülten állok,
Hisz egy évtizede néma már az ajka...
Lassan ébredezni kezd az alvó város,
S elhal hirtelen anyám csengő hangja.

S míg képzeletem visszaszáll a mába,
Az Isten teremttette meseszép világba,
Membékélt lelkem elmereng e fényben,
Megpihen az ünnep gyógyító csendjében.

SZERETLEK ANYÁM

Egy-két kedves szót, jó anyám
Most hadd szóljak én is neked,
A sok jótettedért cserébe
Fogadd tőlem hálás köszönetem.

Szeretlek anyám, szeretlek nagyon.
Gyötrődő gyermeki szívemet
Kínozza gyakran a fájdalom,
Amiért annyiszor vétettem ellened.

Gyönyörködtet arcodnak szépsége,
Mikor beragyogja a csillogó nap fénye,
S szívednek anyai melegsége
Számomra a természet tavaszi ébredése.

Istennek köszönetet mondok,
Hogy megóvott nekem téged,
S hozzád vigaszért fordulhatok,
Amikor bánt a kegyetlen élet.

Ma a szeretet napja van, ünnepnap.
Szép ez a vasárnap reggel.
Szóaljjon meg szívünkben a dal,
Anyákat dicsérő himnusz zengjen!

MÁJUSI VASÁRNAP

Szép ez a felhőtlen vasárnap reggel.
Bevonja a nap aranyló sugárzása.
Fényével megtöri a zord reggeli csendet.
Felejtsük el e fájdalmat néhány órára.

Engedd, hogy e reményteljes fénysugár
Világosságot gyújtson a lelkedben,
Mely békésen megpihen egy álomvilág
Lángoló ünnepi tűzének fényében.

Ha gyötrődész is a sötét éjszakában,
S képzeleted a múlton elmereng,
Engedd, hogy e derengő fénysugárban
Egy szép emlék ébredjen a lelkedben.

A LÉLEK HÁBORGÁSAI

Hova tűntek el az ifjú évek,
A reményteljes forró szerelmek,
A szívben lobogó nyugtalan lángok,
S a lázban égő édes álmok?

Élnek még bennem az egykori emlékek,
Az ezüstszínben csillogó hajnali fények,
De belopózott szívembe hirtelen
Az elmúlást idéző rettentő félelem.

Mint száguldó gyorsvonat repül az életem
Az egyre közeledő néma csend felé,
És a háborgó lelkem menedéket keres
A régmúlt fények foszladozó kebelén.

Kőszoborrá tömörült eddigi életem,
Mely olykor halványan feltűnik mögöttem,
Mozdulatlanul áll a végtelen csendben
És nem ragyog többé a napsütésben.

AZ ELMŰLÁS EKSZTÁZISA

Hol van már az a sok drága arc,
Kiért egykor szólt az esti imám?
Gyertyaláng ég most a sírjukon,
Szívemben hangtalan, néma fájdalom.

Emlékek táplálják gyengülő erőmet,
Olykor szóra nyílik még a szám,
S néha, csendes téli éjszakán,
Feltör belőlem a visszafojtott,
Soha ki nem mondott néma szó:
H A Z Á M.

Ha a szememre nem jön álom,
S az elmúlás tudata nehezedik rám,
Rám tör hirtelen a szörnyű fájdalom:
Nem ez lesz-e az utolsó éjszakám?

A múltba gondolatom visszaszáll...
Elnyom az álom... virrad már...
Tovaszáll az élet lassan...
Ki munkájának él csupán,
Az emberek közt hontalan.

BÚCSÚ A HAZÁMTÓL

Lassan kialszik az utolsó fénysugár,
Gyászba borul az árva hazai táj.
Tudja tán, hogy nekem mennyire fáj,
Hogy el kell hagynom örökre hõn szeretett hazám?

Miért büntet oly szörnyen engem az Isten,
Tépi ki keblembõl megsebzett szívem,
Mért kell örökre elmennem innen,
Ahol boldog volt az életem?

Nagypapám, hogy tehetted ezt velem,
Hát többé már nem szeretsz engem?
Ki vigyázza majdan fáradó lépteid,
Õrzi egyre magányosabb álmaid?

Hát elmegyek, mert mást nem tehetek,
De itt hagyom neked örökre vérzõ szívemet.

Este, ha nézed a végtelen égboltot,
Meglátsz majd rajta egy fényes csillagot,
Az irántad érzett szeretetem táplálja vakító fényét,
Élteti az egykori viszontlátás reményét.

BÚCSÚ UTÁN

Kardként hasít a szívembe
A vonat indulását jelző sípjele,
S lassan, zakatolva elindul velem
A messzi idegenbe.

Ködbe vész mögöttem eddigi életem,
Úrrá lesz rajtam az iszonyú félelem,
Démonként száguld velem előre,
Az ismeretlen, messzi idegenbe.

Könnyekben úszó fátyolos szememmel,
Egyre csak elhagyott hazámat keresem,
Hol nagyapám tovatűnő alakját,
Még egyszer felidézhetem.

Ilyen az élet, így szól az ítélet,
Ami elmúlt, az többé vissza nem térhet,
Hiába kiáltok kétségbeesett hangon,
Csak idegen emberek hallják a kiáltásom.

S megszólal a templom esti harangszava,
Szülőföldem harangját kelti életre lelkemben,
Vágyakozva felnézek a csillagos égboltra,
S elküldöm haza reményvesztett üzenetem.

A SZÜLŐFALU EKSZTÁZISA

Tán negyven éve lehet annak már,
Hogy egy távol fekvő drága helyet
Az emlékeim szárnyán gyakran felkeresek,
Hogy régmúlt gyermekkori éveim
Egykori emlékeit újra felidézzem.

Atomkorhoz méltón, más lett ott már minden,
A házak, az utcák, a vasút, a szellem,
Feltáru előttem mégis mindig egy régi kép,
Látom egy áldott ember nagy szellemét...
Ma már csak a képzelet idézheti emlékét.

ŐSZ

Jöttének a hírért
Hozta már az augusztusi szellő,
S a sírva lezúduló szeptemberi eső.
Borzongva reszketett a táj,
Búsan, s kopáran búcsúzott a nyár,
Midőn átadta a helyét
A legszebb szakasza az évnek,
A küszöbön álló hosszú ősznek.
Végtelen időre elbúcsúzott tőlünk
A mély álomba merült életünk.

BÚCSÚ A NAGYAPÁMTÓL

Most mennem kell, Nagypapám,
Isten veled,
Csak letörölöm arcomról a könnyeimet.
Megint eljövök hozzád jövő szombaton,
De érted addig is folyton csak imádkozom.

És eljött a szombat
Néma, fekete gyászban,
Patakzó könnyek, tört szívek fájdalomlázban.
Ígéretemhez híven
Eljöttem hozzád szeretett nagypapám,
Ölelő karjaidra immár hiába várván.

Most én hagylak téged csendesen elmenni,
Mert Isten akaratát kell menned teljesíteni.
Nem talállak többé a megszokott helyeken,
Csak néma gyász és űr honol
Elárvult lakhelyeden.

De megmarad a hit, a remény és a szeretet,
Ami életem végéig beragyogja fájó szívemet,
Letörli arcomról a bánat könnyeit,
Eltéríti utamból az élet lesben álló veszélyeit
És egyszer majd – tán – begyógyítja sebeim.

MÁRIA MAGDOLNA

Július havának huszonkettedik napján,
Felveszem ünneplő ruhámat,
Csokorba kötöm a fehér illatos rózsákat,
Így köszöntöm drága jó anyámat.

Mária Magdolna névnapján,
A temető fája csendjében,
Felidézem tovatűnő alakját
Már halványodó emlékképben.

S a lélegzetvisszafojtó néma csendben
Halkan, fájón felsír most a dal,
Mit elhoztam néked vérző szívemben,
És megcsókollak gondolatban.

REMÉNYVESZTÉS

Lassan a szürke felhők között
Kialudt a bíborszínű fény,
A természet sötét ruhába öltözött,
Kezdett elhagyni a remény.

Anyám, fogd meg még egyszer a kezem,
Adjál nekem életerőt,
Vigasztald meg fáradt lelkem,
Ugyanúgy, mint azelőtt.

Az éjszaka csendje nyomaszt,
Álom nem jön a szememre,
Sehol nem találok vigaszt,
Gondolok a régmúlt időkre.

Csak egyetlen árva percre
Gyere vissza édesanyám,
Úgy vágyom a szeretetre,
Drága kezedet megcsókolnám.

Adnék neked gyöngyvirágot,
Hisz itt van már a tavasz,
Megmutatnám az új világot,
Úgy-e mindig velem maradsz?

Virrad már, oszlik a homály,
Kialudt az utolsó reménysugár,
Megszólal a távolban egy rigómadár,
Nem lehet, hogy végleg elhagyta...

I DREAM OF YOU

/RÓLAD ÁLMODOM/

Bocsáss meg drága, egyetlen szerelmem,
Hogy hűtlenül, búcsú nélkül mentem el,
Mély fájdalomtól sebzett szívembe
Bezártalak téged immár örökre.

Mért kérdezted tegnap gyötrődve,
Érezted keserű sorsunkat előre,
Hogy nem látjuk mi egymást soha többé már,
Tudod, hogy ez nekem mily nagyon fáj?

Igaz lett mégis, felejts el engem,
Iszonyú fájdalom emészti sebzett lelkem.
Elgyötört szívem örökre ott marad veled,
Bocsásd meg, kérlek, a beteljesületlen szerelmet.

Kit egy életen át gyötör a honvágy,
Nem tud az még egyszer váltani hazát,
Elhagyni mindent, mi eddig jelentette otthonát,
Apát és nagyapát, barátot, édesanyát.

Mégis kérlek, egyetlen kedvesem,
Hidd el, senkit úgy, mint téged nem szerettem,
Átvirrasztott éjszakákon sokszor azon medítálok,
Lehet-e fájdalomra építeni boldogságot?

Álmaimban feltűnnek az emlékképek rólad,
Felcsendülni vélem bódító hangodat,
Látni Michelangelo Dávidját idéző alakodat,
Olvasom rég megsárgult ifjúi soraidat.

Megszólal szívemben Nat King Coolt idéző hangod,
„I dream of you my little Susi” című dalod,
Amint zenekari kísérettel a névnapomon előadod,
Keserű könnyeimet érted
Szememből újra előcsalogatod.

Isten szerelmeddel büntetett meg engem,
Érted egész életemben kellett vezekelnem.
A felejthetetlen, szerelmes egyetemi évek...
Mégis mindent csak neked köszönhetek.

A GYÁSZ CSENDJE

Arany csillogásban tündököl az ébredező város,
ám a lelke e napon mégis fájdalmasan gyászos.
Siratja a véres fején tövissel megkoronázott,
golgotai keresztre vassal kegyetlenül rászegezett,
értünk, bűnösökért ember feletti kínzást,
testet, lelket elgyötrő méltatlan megaláztatást
elszenvedett Jézus Krisztus fájdmát.

A gyász csendje, a bennünk vadul morajló csend
nyugalmat nem terem, tüzes vasként égeti
a lelkünkben feléledő békebeli múlt emlékét.
A hajdani ünnepeken is ilyen volt minden,
az ünnep mindig gyönyörű fényben csillogott,
ami szépséget Isten beleálmodott,
az a teremtet világban mindig is benne volt.

Benne van ma is, az ünnepek most is szépek,
valami mégis nagyon más lett,
mert egy dolog már hiányzik belőlünk,
az egymásról gondoskodó őszinte szeretetünk.
Elrontottuk az igazi ünnepet,
Már nincs benne helye a varázslatos világnak,
csak a dorbézoló, vad, sivár orgiának.

A teremtett szépség előtt behunyjuk a szemünket,
nem élvezzük már az erdők, mezők illatát,
meg sem halljuk a természet valódi csodáját,
a millió kismadár torkából zengő,
lélegzetelállító örömteli hajnali énekét.
Nem látjuk az apró virág igazi szépségét,
súlyos léptekkel tapossuk el a néma kicsi szívét.

Mesterséges dolgokkal vesszük körbe magunkat,
s az Isten teremtette tökéletes világból
csak az élettelen dolgokért sóvárgunk,
tűzön vízen át hitvány céljainknak hódolunk.
Irtjuk az erdőt, az eleven fának kioltjuk a lelkét
a holt anyagból sivár tárgyakat készítünk,
melyeket aztán nemsokára kihajítunk.

Most lövések, bombák és robbanások
süvítenek bele békés életünkbe,
s a fegyverropogás hangjai közepette
jelzi a szívünk s a naptár az érkező ünnepet.
Ez már nem a lélek varázslatos temploma,
mert kiürült az ünnepek igazi tartalma,
közel az Isten alkotta világ pusztulása.

A hervadt csokor

Hallgatag lett ez az ünnep,
félelmet kelt a megváltozott élet,
komor düledező kriptára emlékeztet,
melynek világa a közeledő végzet.

Fanyar illatú fonnyadt csokor
egykor csillogó szalagjának foszlánya,
annak egyre halványuló formája
őrzi a feltámadást prófétáló kívánságot.

Mesterséges világ vesz körül minket,
ahonnan nesztelenül elszáll a lélek,
túl az ember alkotta határokon,
ahol élnek még az egykori értékek.

Kérem a Jóistent, gyűjtsa fel lelkünkben
az ünnepi tüzet, és ennek a tűznek a fénye
tanítson minket ismét a szeretetre,
tanítson Isten dicsőségének tiszteletére.

AJÁNLÁS IRÉNNEK

*(a megboldogult rábavidéki szlovén írónő barátnőm
novelláihoz írt verseim)*

AJÁNLÁS IRÉNNEK

Lenyűgöz lángoló tehetséged,
Mesterséged varázsa bénítja szívemet,
Megszólal lelkemben a szimfónia
Szavaid fenséges harmóniáján.

Fogadd tőlem szeretettel a kis verseket,
Időzz el velük olykor egy keveset,
S ne kritizáld agyon, kérlek
E tehetségtelen kísérleteimet.

BABLEVES

Szegény lányka volt a Minna,
Szívemhez oly közel állt,
Híre ment a jóságának,
Mígnem Imre rátalált.

Nem dúskált a jólétben,
Kis kamrában szerényen
Kedvesének oldalán
Éldegelt a pici lány.

Rokonszenves lényével
Szépítette serényen
Egy hóbortos öregasszony
Életének alkonyát,
Ki jó szívvel hagyta rájuk
Aprócska kis vagyonát.

Övék már a piciny birtok,
Otthonná vált kis hajlékuk,
S lelkük gazdagságát látván
Megkedvelték a szomszédok.

S ekkor jött a behívó
A pusztító háborúba,
Mely villámként sújtott le
Békés kicsi otthonukba.

Az ápolt kis házikóba
Még ma is egyre hazavárja
Elveszített drága kincsét
Az ősz hajú kedves párja.

Forró szeretet táplálja
Fel nem adott reményét,
S e remény sem hagyja cserben
Hőn szeretett kedvesét.

***MINDENNAPI KENYERÜNKET ADD MEG
NEKÜNK MA***

Az Úrtól tanult imádság visszhangzik lelkemben,
Hatalmába kerít az elszenvedett sérelmek keserve.
Büntesd meg Uram azt, ki ellenünk akarattal vétkezett,
S töröld le felebarátunk fájdalomból fakadó könnyeit,
Egy szelet kenyérrel csillapítsd kínzó éhségét,-
És megbocsátjuk mi is az ellenünk vétkezők vétségét.

HAJNAL

Nyomaszt a hetven évvel megterhelt
Elmúlásom tudata,
S lelkem nyugtalan háborgása
Felriaszt hajnali álmomból.
Rég nem látott gyermekeim jövetelét
Már hetek óta szívszorongva várom.
Lesz-e még majd olyan napom,
Mikor őket együtt látom?
Nagy sietve jöttek,
De hamar el is mentek.
Egy halom ajándékkal
Csitultak a lelkiismeretek.
Nézi a sok kincset
A drága édesanya,
De örömét bennük nem leli
Egyre csak az engeszteli
Hamarosan úgyis meg kell halnia,
S ekkor remélheti ismét
Gyermekei eljövetelét.

AZON A TAVASZON

Az utolsó gyilkos golyó is célba ért,
Kioltván egy ifjú partizán életét.
Elnémult lassan a fegyverek ropogása
S megszólalt a békeharangok zúgása.

Hiába várta haza sóvárogva
Egyetlen fiát a drága édesanya,
A szitává lőtt bátor ifjú katona
Legyen szent szabadságunk méltó záloga.

Nyugodjék békében, a monostori temetőben,
Legyen könnyű álma a hazai földben,
S a szabadság szelleme őrkdjék emléken,
Páratlan hőstettét örökre őrizvén.

RÖVID AZ ÉLET

Ne hagyd az idődet
Elmenni melletted,
Az elszalasztott évek
Soha vissza nem térhetnek.
Nem tudhatod, mit tartogat
Még számodra az élet.
Lehet, hogy ez volt
Az utolsó lehetőséged.

A KÍGYÓ

A büszke civilizáció nevében
Egy vérszomjas önteltség hevében
Kegyetlen öldöklés örömében
Pusztítod el a teremtetett életet.

Ébredjen szájalom szívedben,
Kegyelmezz meg az ártatlan lénynek,
Ki nem tehet arról, hogy kígyónak született,

Mert egyszer,
Csupán csak egyetlen egyszer
Ő is az életre ítéltetett.

SÍRBA VITTE A TITKÁT

Szólnak a harangok egy rábamenti kis faluban,
Egy asszony utolsó útjának kezdetét jelezvén,
Ki magával vitte vétkét korai sírjába,
Isten bocsánatát epekedve kérvén.

Letépte kertjében a tiltott fáról az almát,
S egy életen át hordta annak édes titkát,
Mely súlyos teherként nyomta háborgó lelkét,
Mégsem árulta el egyetlen nagy szerelmét.

EGY TANÍTVÁNYOM KISLÁNYÁNAK EMLÉKÉRE

AZ IDŐ SZÁRNYÁN

Fájdalomtól gyötört árva szívünkben
Gyógyírt keresünk a temető csendjében.
Reményvesztett boldogságunk szertefoszlott zálogánál,
Minden este megállunk pici lányunk sírjánál.

Merre tart most ifjúí életed törött bárkája?
Hazád immár az óceán végtelen világa.
Azért hagytál el oly korán bennünket,
Mert téged az istenek is szeretnek?

Álmaimban gyere vissza hozzám,
Drága arcod még egyszer megsimogatnám,
Őrizném szerelmes, ifjú álmodat,
Bárcsak sokáig késne a virradat.

Bárhol is vagy, drága pici Csillám,
Az idő szárnyán repülj ide hozzám,
Ha tudnád, az anyai szív mennyire fáj,
Nélküled vigaszt sehol sem talál.

BÚCSÚ A VEND NYELVTŐL

Tudással felvértezett felsőbbrendű lények
Kimondták egy nyelvről a halálos ítéletet,
S ott lenn a romokban heverő mélyben
Nem kap szót az eltiport szív s az értelem.

Temetjük a régmúlt világ hajdani hűségét,
Bénítjuk az ősi nyelvek nemzetformáló erejét,
Az üvöltő világ elnyomja utolsó reményét,
Az emberi megértés lassan halványuló fényét.

S ekkor feltámad egy hang és eljut egy szóig,
De a szó – már csak egy haldokló mondatig,
Melyről gúnydalokat zengnek szerteszét,
S homály fedi a menthetetlen nyelv eredetét.

Fény vagy árnyék, - élet vagy halál?
Egy beteg nyelv rettegve az ítéletre vár.
Érez még valaki szánalmat szívében,
Az iszonyú fájdalom iránt ott lenn a mélyben?

Már semmit sem érez a hálátlan világ
A hajdan tündöklő ősrégi nyelv iránt,
A megvetés fátylával borítja haldokló erejét,
S még el sem siratja egykori anyanyelvét.

A HARMADIK ÉVEZRED

A harmadik évezred Európa térképéről
Lassan eltűnnek a földrajzi határok,
Melyekért tengernyi vért ontottak az elmúlt évszázadok.

Fogjunk össze, legyen köztünk szeretet és béke,
S az ifjú sírok fölött lassan új világ kél életre,
Ahol honfitárs a szomszédnak nem ellensége.

Amerre a nap jár, szűnjön meg minden viszály,
Ne ismerjék gyermekeink azt a szót, hogy terrorizál.
Építsük fel együtt a közös hazát, a boldogabb Európát!

KÉTEZEREGY SZEPTEMBER TIZENEGY

Kétezeregy szeptember havának tizenegyedike
Gyászos betűkkel bekerült a történelembe.
Halálos félelem járja be a világot,
Vérzik a Föld, segítségért kiáltok.

Istenem, miért vetted el a józan eszét,
Egy ifjútól, ki kioltotta könnyedén
Többezer ártatlan ember életét,
S velük együtt milliók reményét?

New Yorkban ledőltek a hatalmas tornyok,
Melyeket majdan újjáépítenek a gazdagok,
De a lelkekben ütött mély sebeket
Már nem sikerül begyógyítani senkinek.

CSAK FUTÓ IMPRESSZIÓ

A világ természeti csodáit egybegyűjtő,
Kétmillió pici ország,
Melyről csak futó impressziót
szerez az átutazó világpolgár,
Meséből kilépett, földre szállt paradicsom,
Köszöntelek egykori hazám,
Szerény, kedves szomszédom.

A turisták kezdik már felfedezni
Hófedte zord csúcsait,
Sziklás, égbeszökő kopár hegyeit,
Magasztos sziklafalak mögé rejtőzött
Monumentális vízeséseit,
Olajfákkal, fügékkal tarkított tenger mosta partjait.

Ahányat csak lépsz, új csodák tárulnak majd eléd,
Titokzatos karszti barlangvilág,
Édes nedűt termő szőlőhegyek,
Hullámozó búzaföldek,
Erdő fedte dombvidékek,
Mediterrán éghajlatú tengerparti övezetek.

India, Egyiptom, Itália szépségeit idéző,
Maroknyi drágakő-kincseken,
Költők, írók, zeneszerzők
Művein felnövekvő,
Nyelveket beszélő művelt ifjúság,
Jelentik hazájuk jövőjének büszke zálogát.

Az adriai gyorsforgalmú út mentén,
A régi római utak kereszteződésénél,
Ködfelhőbe burkolózva
Köszönti az átutazót az egykori Emóna,
A kultúra fellegvára, mai nevén Ljubljana,
Az art of living palettája.

Ha útra kelsz, kedves magyar honfitársam,
Ne kerüld el Szlovéniát,
Bléd és Bohinj tengerszemek
Tündérszép világát,
Prezsihov Voranc, Iván Cánkár hazáját,
A nagy szláv lélek e csöppnyi birodalmát.

SÓVÁRGÁS

Aknamezők, szögesdrótok, őrtornyok árnyékában
Határok nélküli világról álmodtunk,
A vasfüggöny politika hazájában
Emberhez méltó életért SÓVÁROGTUNK.

Schengenföldön a határok eltűntek,
Rájuk csak omladozó vámházak emlékeztetnek.
Leomlott a fal, s a vasfüggöny sincs többé,
Európát most a jólét határa szeli ketté.

A nyomor elől menekülő éhező milliók,
Illegális munkát kereső kisstílű bűnözők,
Alkalmi bevándorlók álcázva turistának,
Emberhez méltó életért SÓVÁROGNAK.

A BÉKE UTÓPIÁJA

Haldoklik az együttérzés, virul az elit világ,
A hajthatatlan tőkés kapzsi barbárság.
Hol van a kultúra egykori fellegvára,
Ahol a béke és a nyugalom még nem utópia?

Lehet, hogy önmagát pusztítja el a világ,
S a szétbombázott épületek romján
Feléled az éberen szunnyadó terror,
S fészket rak a kegyetlen, határtalan nyomor.

Mert a világ sorsa az emberi sors,
Az emberi sors meg a világé,
És a világ beteg, terror a szimptóma,
Legyen a józanész a rakéták antibiotikuma.

A SZÜLŐFALUM

Miért oly nyugtalan a lélek
Ezen a csendes téli éjszakán?
Agyon gyötörnek az emlékek,
Oly meghitt volt az élet hajdanán.

Szerettem a behavazott tájat,
A szomorú elhagyatott fákat,
A lenyugvó nap arany koszorúját
A szülőfalum esti harangszavát.

Gondolatban átélem a régmúlt időket
Mikor vacsorával várt még édesanyám
Azon a távol fekvő drága helyen,
Melynek emlékét már hiába keresem.

Még mindig hazavár a szülőfalum,
Ismerősként köszönt, mikor arra járok,
Csak a régi otthonom melegének
Már a halvány nyomait se látom.

Ez az a hely, mely titkon őrzi még
Ifjúi éveimnek viharos emlékét,
S életre kelt olykor egy kedves élményt,
A régmúlt évek édes szenvedélyét.

Miért dobog oly hevesen a szív,
Mint a háborgó tenger égbeszökő hullámai
Miért kelnek életre a fiatal évek emlékei
S oldódnak a könnyekben a lélek fájdalmai?

SAVARIA SZÜLÖTTJE

versciklus

1.

Emlékezz Szombathely polgára
A római Savaria nagyhírű fiára,
Ki hajdan dicsőséget hozott hazájára,
S vele együtt egész Európára.
Szent Márton, Savaria szülöttje,
Minden kor emberének példaképe,
A szeretet s a krisztusi alázat
Példátlan megtestesítője.
Kinek képét István király zászlajára tűzte,
Hogy katonái bátran menjenek a tűzbe,
Kinek sírjához milliók zarándokolnak,
S hőstettei előtt tisztelettel meghajolnak.

2.

Nem foglalta írásba a reguláit,
Nem írta meg dogmatikus doktrínáit,
Szétosztotta minden földi javait,
Végtelen szeretet jellemzi tetteit.
Ifjú korban remetévé akart válni,
Szülei akaratával szembeszállni,
De a világtól nem tudott elvonulni,
Mert sok embernek kellett segíteni.
Csodatévő tetteinek se szeri, se száma,
Három halott fekszik egy nyitott szarkofágban,
Márton püspök odafordul felénk,
S az árnyvilágból feltámad a szellemük.

3.

Hitével ellentétben Krisztus hű szolgája
Tagja lett a légiónak a császár parancsára,
Ki őt katonai szolgálatra kötelezte,
Fényes karrierjét kilátásba helyezte.
Márton történelmünk első alakja,
Ki a katonai szolgálatot megtagadja.
„Engedd meg nekem, felséges uram,
Hogy én immár Istennek katonáskodjam.
Én már Krisztus katonája vagyok,
S dicsőségedért többé nem harcolhatok.
Ne ölj, - szól az isteni parancsolat,
S kereszttel cseréltem fel kardomat.”

4.

Rómába menet Siennában
Látott egy hatalmas tömeget,
Kik Isten segítségét kérve
Siratták az elveszett gyermeket:
„Könyörülj meg rajtunk, csodatévő uram,
Öngyilkos lett az én drága fiam,
Eldobta könnyedén ifjúi életét,
Elárulta ezzel első nagy szerelmét.”
„Istentől rám ruházott hatalommal,
Felszólítlak, kelj fel fiam.
Imádkozó lélekkel bocsátalak utadra,
S helyezem sorsodat Isten oltalmába.”

5.

Amiens városának kapuja előtt
Egy szerencsétlen koldus szájalomért könyörög,
Kinek mankóra támaszkodó keserves panaszát
Elegáns mozdulattal az arra járók elhárítják.
Megjelenik ekkor legendánk szeretett hőse,
Bíborszínű elegáns palástba öltözve,
Baljával szent köpenyét felemeli,
S jobbában a kard, mellyel kettészeli.
Beborítja vele a nyomorék koldus vállát,
Ki végtelen hálára nyitja fogatlan száját,
S e példátlan testvéri szeretet láttán
Boldogság tükröződik eltorzult arcán.
Ez a köpeny most Krisztus vállát borítja,
Mert Mártonnak ez volt az egyetlen vagyona.
Méltó lett tettével az isteni dicsőségre,
És angyalok vitték fel lelkét az égbe.

6.

Szent Márton, hazánk nagy patrónusa,
Az emberséges gondoskodás ismert apostola,
Gyűjtsd fényre ismét kegyetlen szívünket,
S támaszd fel tetszhalott emberségünket!
Testvéri szeretet legyen újra közöttünk,
Szent Márton szelleme imádkozzál érettünk!
Vezess minket a világosság útján
Egy új évezred reményteljes hajnalán!

CONFESSIO

(Hitvallás)

Nyolc évtizeddel megterhelt életem
Sóhajai, évszámok, nevek, emlékek,
Régen tanult dalok, versek, történetek,
Egymás hegyén hátán,
Kusza összevisszaságban,
Rendezésre várva,
Különböző nyelveken
Kavarognak az emlékeimben.

Néha egy csendes éjszakán,
Amikor a szememre nem jön álom,
A hold sejtelmes fénye
Szomorú gyöngysorrrá rendeződve,
Fagytól dermedt könnyfüzérként
Világítja meg a hajdani boldogságot,
Azt a sok szenvedélyes álmot,
Melyeket most rendezgetni próbálok.

Reszkető kezekkel turkálók
Az üde színekben pompázó,
Soha el nem feledett drága otthonom
Rég megfakult emlékei között,
S a visszafojtott lélegzetű néma csendben
Halkan, fájón felsír most egy dal,
Mely váratlan sötét felhőként
Bekúszik a szerény hajlékomba,
S a könnyekből font pislákoló gyöngyfüzért
Egy csapásra eltakarja.
Ünnep volt az is, ha levél jött hazulról,

Öröm, ha felcsendült az esti harangszó,
És itt a harangkondulásban
A szülőföldem harangját
Keltette életre a lelkemben.

Láttam azt a drága embert,
Mint irodája faragott asztalánál,
Szeretett lapját szerkesztve
A felkelő napot köszöntötte.

Ma nem látom már ezt a drága arcot,
A Jóisten hűséges szolgáját,
Mert elment teljesíteni Isten akaratát.
Nem lelem többé a megszokott helyeken,
Csak néma gyász és fájdalom
Honol hajdani lakhelyemen.
De megmaradt, a hit, a remény és a szeretet,
Életem végéig éltetik fájó szívemet.

Szeretem a tájat, a napot, a tengert,
Mert drága emlékü édesanyám,
Te is része vagy ennek a világnak.
Itt vagy az örökké mozgó világ fölött,
És jelented számomra az örökkévalóságot.
A világ szokatlan jelenségei között,
Érzem, hogy olykor a kezemet megfogod.

Ám a tavasz csillogó arany sugara
A simogató kezedet mégsem pótolja.
Messze, igen messze vagy már tőlem,
A világmindenség végtelen óceánján,
Elrepülök hozzád az emlékek szárnyán.

Istennek köszönetet mondok,
Hogy a hosszú, fájdalmas évek után,
Egy kis időre nekem is lett édesanyám.
Most virág nő a sírodon a szívedből,
S e látvány eltölt nyugtalansággal
E közömbös világban, s fájdalommal.

Sem az idő, sem a végtelen tér,
Tőled már többé el nem választ,
Mert a vadul morajló csend feltámaszt
Az örökkévalóság határtalan tengerén.

A lemenőben lévő napsugár
Szomorúan köszönti az alkonyatot,
Melynek nyomában rövidesen eljő
a hosszú, soha véget nem érő éjszaka,
mely többé nem üdvözli a jövőendő virradatot.

Egyedül vagyok,
Rám nehezedik az elmúlás tudata,
Csend van, csak a szomszéd szobában
Tiktakol a régi falióra.
Szeretném látni, késő van-e már,
Vagy van még egy kis időm talán?

Hallgatom az óra egyre halkabb járását,
Majd félni kezdek, hogy egyszer csak megáll.
Ez nem egy aranyláncos svájci óra,
Melyet felhúzunk, amikor lejárt,
Ez az élet órája, melyet nem húz fel más,
Csak az, aki egyszer elindította,
Csak ő dönti el, hogy az óra meddig jár.

Vajon látom-e még a virradatot,
Látom-e mily szépen úsznak el a bárányfelhők
A napfényben szikrázó kék égbolton?
Vajon eljutnak - e szeretett hazámba,
Hogy az üdvözlétemet átadják?

Hallom-e még, ugyanúgy, mint rég,
az égi madarak örömteli énekét,
Mellyel köszöntik az ébredező nap reggelét?
Az emlékeim a múltba visszaszállnak.
Mögöttem a tegnapi napok
Komor hegyekké formálódnak,
Egyre fogynak előttem a napfényes nappalok,
A Föld és az ég urának mégis hálát adok,
Hogy a teremtésnek e csodájában osztozhatok.

SZLOVÉN NYELVEN ÍRT VERSEIM

SLOVO OD DEDEKA

Oditi moram, dragi dedek,
Bog naj obvaruje te večno,
Le obrišem z obraza si solze.
Prišla verjetno drugo bom soboto,
Do takrat pa molila bom za te.

In prišla je sobota v črni žalosti,
Srca zlomljena, solz potok
V vročični, žgoči bolečini.
Obljubi verno prišla sem k tebi,
Brezupno čakajoč že tvojega objema.

Sedaj te jaz pustim oditi mirno,
Ker izpolniti greš višjo željo božjo.
Ne najdem te v nekdanjih mestih,
Le molk in solze, žalostno trpljenje
Samevajo v osiroteli tvoji domačiji.

Ostane pa ljubezen, upanje in vera,
Kar mi do konca mojega življenja
Tolaži ranjeno srce,
Obriše solze žalosti z obraza,
In nekoč – morda – zaceli tudi rane.

SPOMIN NA MAMO

Kot petje angelskega zbora,
V srcu mi odmeva ta beseda.
Tudi jezik naš je dediščina tvoja,
Bodi danes stokrat blagoslovljena.

Ne vem, kateri je bil tisti hip,
Ko srce moje privezala si k sebi,
S krepkimi, nevidnimi vezmi,
Še danes strastno hrepenim po tebi.

Očara me ta moč brezmejna,
S katero so obdarjene le matere,
Nikjer tolažbe več ne najdem,
Srce hromi pogrešana ljubezen.

Vijolica na grobu tvojem,
Ki iz srca tvojega poganja,
Ljubezen materinsko mi oznanja,
Z nemirom dušo mi napaja.

Občudujem sonce, morje in zemljo,
Ker tudi ti si delček tega sveta,
A zlati, spomladanski žarek sonca,
Tvojih božajočih rok ne nadomešča.

Mi teži srce spomin slovesa,
Kot vihar grozan okrog divja,
V nemirni duši mi šumi tišina,
Hrepenenje k tebi misli mi priganja.

Tedaj v bleščeči kapljici vode
Obraz tvoj bledi se pojavi,
In v njej želim ohraniti tvoj spomin,
Kot brezkončno morje v eni kaplji.

Kakor zemlja privlačuje vodo,
Hrepenim po tebi z magično močjo,
Še onkraj mej človeškega obstoja
V življenju mojem stalno si navzoča.

Bila si srečna vse do konca,
Prenašala ponosno težko si usodo,
Vzorno si prejela božjo sodbo,
Moj svet prepletla s sugestivno si močjo.

Ko se počasi je tvoj hod umiril,
Praznina mi nastala je v duši,
Nikjer glasu več tvojega ne slišim,
A čutim te v četrti dimenziji.

Med nenavadnimi pojavami sveta,
Nad večno gibajočo se zemljo,
Za mene ti predstavljaš večnost,
Čutim, da me včasih primeš za roko.

V sanjah mi pojavi se tvoj lik,
Vsled njega pa zmedene misli,
Trpinči me privid vročični,
Da se v deročem toku čolnič potopi.

Ko nikjer ne vidim več izhoda,
Ko vihar zlonosen me ogroža,
Takrat vijolica na grobu tvojem
Srce burno mi uteha.

Ne čas, ne prostor me brezmejni
Od tebe več odtrgati ne more,
Divja tišina mi v nemirni duši,
In duh tvoj plemeniti oživi.

PRI MATERINEM GROBU

Daleč, oh daleč odšla si od mene,
Morda na dno mračnega groba,
Ali v raj nebeškega gospoda...
Kjer koli si, k tebi bi rad, mati draga.

Odkar zapustila si me,
Vihar morja življenje je moje,
Ne najdem nikjer veselja in nade,
Le žalost, obup, bolečine neskončne.

Le vera tolažbo mi nudi,
Me Boga moliti uči,
In tvoja, rož polna gomila,
Ki jih pomlad tak razkošno deli.

Venec svežih rož na grobu tvojem,
Mati moja, draga, nepozabna,
Naj bo znamenje spoštovanja,
Ter ljubezni znak ta večni plamen.

Zvečer, ko gledam zvezdnato nebo,
na hip se misli najine spojijo,
Vidim te, da srečna si tam gori,
Zakaj le srce gorko me boli?

Le greh in sovraštvo najdeš povsod,
Sledu ljubezni med nami ni več,
A tam, kjer ti si, mama draga,
Vlada soglasje, mir in dobrota.

Pridi, prosim te v sanjah k meni,
Da se ne zbudim nikoli,
Le tam pri tebi, draga mati,
Tam, kjer ti si, v domovini večni.

Z vso dušo hrepenim po tebi,
Po kraju, kjer iz temnih grobnih globočin
Se zbuja radostno življenje,
Kjer upam, da minilo tudi tvoje je trpljenje.

POUK GEOGRAFIJE

Nadaljujmo zdaj s poukom zemljepisa!
Pred vami tu je karta geografska.
Ne bomo danes v mislih potovali v daljne kraje,
Ta majhen košček zemlje tu ob meji si ogledjte!

Ta majhna zemlja, to je naš domači kraj,
Med Muro in med Rabo se nahaja,
Živeli tukaj dedje naši so nekdaj,
To je naša, - kot se reče – ožja domovina.

-Ta meja tu na sredi med gorami?
Razdvaja nas že vrsto desetletij,
Razdvaja starše in otroke,
Razdvaja brate, sestre in usode.

V senci bodečih žic električnih naprav,
V soseščini miniranih polja,
Z moderno tehniko opremljenih meja
Smo praznovali nekdaj dan osvoboditve.

Bila je to kulisa tudi dneva poezije,
Kjer težko razumeli njene smo lepote,
Tudi jezik nam povzročal je težave,
A v srcu le ... ohranjali smo nade.

POUK ZGODOVINE

V tretje tisočletje smo stopili,
Na evropski karti geografski
Iskal zaman boš meje tu med nami,
Za katere teklo morje je krvi
Nekdaj v človeški zgodovini.

Pojdimo h grobu enega junaka,
H grobu enga mladega soldaka,
Ki padel je v boju za svobodo,
Prelival mlado kri za nas,
In s šopkom belih vrtnic v roki
Mu povejmo – hvala.

Prisegamo svečano pri njegovem grobu,
Da gradili bomo v miru novo domovino
Našo novo – srečnejšo Evropo,
Kjer ne bo sovraštva več med nami,
Kjer v miru bomo dan osvoboditve praznovali.

Naslednja pesem je namenjena glasbeniku in profesorju
Aleksandru Vlaj iz Murske Sobote

ALEKSANDRU

Pred dnevi se zgodilo je sledeče:
»Poslušaj to kaseto zdaj po telefonu!
Zanima me, kako ugaja ti ta glas,
Morda celo umetnika poznaš?«

Poslušam jaz ta glas zveneč,
Ta glas na drugem koncu telefona,
Kot joče melanholično drhteč,
Spomine nekdanje obuja.

Nekoč očaral mene je ta glas,
Kot petje ptic spomladi,
Okupiral srca je vseh nas,
Krepak odmev duševne strasti.

Spomine teh pozabiti ne morem,
Ko si tukaj pri klavirju mojem
Najlepše pesmi mi zapel,
Kako je glas tvoj orgelski donel.

JESENSKA SAMOTA

Lepo je živeti, ko se bliža pomlad,
Ko sonce zlate žarke na zemljo pošilja,
Iz zimskega spanja zvončke budi,
Ko ptički pesem tvojo pojo
In vse se dogaja za tvoje veselje.

V hipu pa sonce v oblake zaide,
Ne najdeš nikjer več te drage obraze,
Tud' rožic ni več v jesenski meglini,
V oddaljene kraje selijo se ptički,
Pa itak lepo je na zemlji živeti.

NEMIR SAMOTE

Srce si pogosto nazaj želi
V ta dragi kraj domači,
Kjer slovo sem jemala od tebe,
Da žgoče spomine nekdanje
V srcu mojem ponovno obudim.

Obudim jih ob tvoji gomili,
Ki varuje zaklad moj najdražji,
Naj v nemirni tihi samoti
Boleče, tiho in počasi
Pesem tvoja ponovno zadoni.

Pesem, ki jo prinašam
V mojem ranljivem srcu,
Ki iz tisoče ran krvavi
In poljubim te v mislih,
Naj se srce umiri.

NEPOVRNJENI DOLG

Ti si mi dala življenje,
Žrtvovala noči neprespane,
Tvoje oči zaskrbljene
So me po poti življenja vodile.

Kako naj povrnem ti tvoje dobrote,
Tolažilne besede, noči prebedene?
Zakaj tako rano odšla si od mene
In vzela s seboj si moje srce?

SAMOTNI BOŽIČ

Leto z božičnimi prazniki jemlje slovo,
Narava obleče se v belo obleko,
Težave vsakdanje za hip odložimo,
Mir in ljubezen napolni srce.

Nekdanji božiči mi dušo tesnijo,
Na jok me sili praznik ljubezni,
Bol kot skala ogromna srce okupira,
Žalost mučilna k zemlji pribija.

Tudi jaz bi rad ljubil iz vsega srca,
Ljubil človeka, krono stvarjenja,
Ljubil prerod narave spomladi,
Ljubil ljubezen, poezijo duha.

Odpusti vsakemu, ki kopal ti je jamo,
Ker on je itak prvi padel vanjo.
Desnico svojo v pomoč mu ponudi
In samotni božič se v ljubezen prerodi.

Kajti življenje je lepo
Očarljivo in nemirno.
Ki jo človek le enkrat dobi.

RAD TE IMAM

Prišel sem ti povedat mati,
kako srčno te rad imam,
hvaležnost za dobrote prejmi,
ki nudiš jih iz dneva v dan.

Srce otroško muči mi brezmejno,
da sem grešil stokrat proti tebi,
oprostiš vedno mi velikodušno,
strastno žejam po ljubezni tvoji.

Očarljiva tvoja je lepota,
ko sončni žarek te obsije,
materinskega srca dobrota,
kot spomladi je priroda.

Tudi Bogu zdaj izrekam hvalo,
da obvaroval je tebe meni,
da vedno nudiš mi tolažbo,
ko življenje grenko me preveri.

Materinski dan je dan ljubezni,
ki obsije to nedeljsko jutro,
ko himna v srcu našem zazveni,
in ljubezen hvali materinsko.

SLUTNJE MINLJIVOSTI

Kje se leta mladosti mudijo,
upanja polna strastna ljubezen,
sanje, ki v sladki vročici gorijo,
v srcu razpaljen nemirni plamen?

Živijo še v meni spomini nekdani,
še žarijo ob zori svetlobe srebrne,
al čutim že slutnje grozeče v daljavi,
ki polagoma vklenejo moje srce.

Kot vlak drveč hiti mi življenje
proti bližajoči se nemi tišini
in duša nemirna pokoj si išče
na prsih spominov v brezupni temini.

Življenje se strne v kip kamniti,
ki včasih se blede v daljavi pojavi,
stoji negibljivo v nemi tišini
in v sončnih žarkih več ne blešči.

IRENI

/voščilo za god/

Namesto šopka spomladanskih rož
napisala sem pesem ti za god
Bog naj ti zdravja in veselja da
in zbriše vse skrbi ti iz srca.

V letih te mladosti sem spoznala,
ko v Seniku Dolnjem si slovela
po naravi tvoji ljubeznivi,
po ljubezni tvoji nesebični.

In spominjam leta se nekdanja,
nekdanja leta mladosti viharja,
kako mladeniči so lepi
po ljubezni tvoji hrepeneli.

Mladosti dnevi hitro so minili,
so v ogromne skale se strnili,
nekaj sončnih dni je še pred nami,
ostanimo za ta čas še prijatelji.

Izprazniva kozarec za tvoj god,
bodi srečna, kakor bila si nekoč,
Bog živi te, pozabi vse težave,
Bog ti vrne naj nekdanje zdravje!

SPOMINI NA PUCONCE

Obožujem belo zimo na deželi,
osamljeno drevo na zasneženem polju,
srce ogreva naletavanje spominov,
ki poplesujejo v zahajajočem soncu.

Dogodke iz preteklosti oživljam v mislih,
ko s sanmi smo se vozili tam na bregu,
v vasi daljni, nekje v zemeljskem paradižu...
spomini blede večkrat se mudijo na tem mestu.

Ko se tema je počasi legla na zemljo,
slovo smo vzeli od bregov domačih,
hiteli v tople svoje smo domove,
kjer nas z večerjo čakala je draga mati.

Belina snežnih polj še vedno me privablja,
čeprav ne najdem več nikjer topline doma,
tudi mati sladka me z večerjo več ne čaka,
le žalost grenka bolno mi srce razjeda.

Pogosto si želim nazaj v domači kraj,
kjer še vedno dom moj nekdanji stoji,
varuje doživljaje burnih let mladosti,
skrivnosti moje večne čase hrani.

Ko krajši čas v domačem kraju se mudim,
kot v pravljici spomini let mladosti oživijo,
ko za hip ob grobu dragem postojim,
se grenke bolečine v solzah raztopijo.

TARTALOM

LECTORI SALUTEM!	2
VERSFORDÍTÁSAIM A.....	5
SZLOVÉN IRODALOMBÓL	
POHÁRKÖSZÖNTŐ.....	7
MATHIAS CSOP EMLÉKÉRE	10
Ó, VRBA.....	14
A HONVÁGY SZONETTJE.....	14
SZERBIA NEMZETI HIMNUSZA.....	16
IGAJSÁG ISTENE.....	16
SZÉP HAZÁNK.....	18
MILE KLOPCSICS.....	19
DRÁGA FIAM.....	20
SIMON GREGORČIČ	22
ISONZÓ.....	23
A RABMADÁR PANASZA	26
SIMON JENKO.....	28
A SZLOVÉN TÖRTÉNELEM.....	29
JOSIP STRITAR.....	30
NEMZETEMNEK	31
KAREL DESTOVNIK KAJUH.....	33
A SZLOVÉN DAL	34
CSAK EGY SZÁL VIRÁGOT.....	35
SREČKO KOSOVEL.....	36
BALLADA.....	37
ÁLMOZÁS.....	38
ŐSZ.....	39
MAGÁNYOS MEZŐN.....	40
A LEJTŐN ÁLLÓ KICSI HÁZIKÓ.....	41
LOJZE KRAKAR.....	42
IVAN MINATTI.....	44
VALAKIT SZERETNÜNK KELL	45
EGYSZER MÉG ELJÖSSZ TALÁN.....	47
ÉG ÉS FÖLD KÖZÖTT	48
JOSIP MURN	49
HA LESZÁLL AZ ALKONY A RÓNASÁGRA.....	50

<i>LILI NOVY</i>	51
<i>JÁROK AZ ÚTON</i>	52
<i>JANOŠ FLISAR</i>	54
<i>LUTHÁR ÁDÁM KITÜNTETÉSE</i>	55
<i>MEGBOLDOGULT FLISZÁR SAROLTA EMLÉKÉRE</i>	57
<i>HITVESEMNEK</i>	59
<i>SZLOVÉN, VEND ÉS OROSZ NYELVŰ</i>	61
<i>FORDÍTÁSAIM</i>	61
<i>A MAGYAR IRODALOMBÓL</i>	61
<i>KÖLCSEY FERENC</i>	62
<i>A HIMNUSZ SZLOVÉN NYELVŰ FORDÍTÁSA</i>	63
<i>A HIMNUSZ VEND NYELVŰ FORDÍTÁSA</i>	66
<i>A HIMNUSZ OROSZ NYELVŰ FORDÍTÁSA</i>	70
<i>VÖRÖSMARTY MIHÁLY</i>	73
<i>SPODBUDITEV</i>	74
<i>PETÓFI SÁNDOR</i>	77
<i>NACIONALNA PESEM</i>	78
<i>ENA MISEL ME LE MUČI</i>	81
<i>OB KONCU SEPTEMBRA</i>	83
<i>SZEPTEMBER VÉGÉN – OROSZ NYELVEN</i>	84
<i>POETI XIX. STOLETJA</i>	85
<i>JÓZSEF ATTILA</i>	87
<i>NA ROJSTNI DAN</i>	88
<i>ARANY JÁNOS</i>	90
<i>ODLOMEK IZ TOLDIJEVEGA VEČERA</i>	91
<i>MAGYAR NYELVEN ÍRT VERSEIM</i>	93
<i>ÉDESANYÁMNAK</i>	94
<i>AMIKOR MEGISMERTELEK</i>	97
<i>ÉDESANYÁM EMLÉKÉRE</i>	99
<i>SZERETLEK ANYÁM</i>	101
<i>MÁJUSI VASÁRNAP</i>	102
<i>A LÉLEK HÁBORGÁSAI</i>	103
<i>AZ ELMŰLÁS EKSZTÁZISA</i>	104
<i>BÚCSÚ A HAZÁMTÓL</i>	105
<i>BÚCSÚ UTÁN</i>	106
<i>A SZÜLŐFALU EKSZTÁZISA</i>	107
<i>ŐSZ</i>	108
<i>BÚCSÚ A NAGYAPÁMTÓL</i>	109
<i>MÁRIA MAGDOLNA</i>	110

<i>REMÉNYVESZTÉS</i>	111
<i>I DREAM OF YOU</i>	112
<i>A GYÁSZ CSENDJE</i>	114
<i>A HERVADT CSOKOR</i>	116
<i>AJÁNLÁS IRÉNNEK</i>	117
<i>BABLEVES</i>	118
<i>MINDENNAPI KENYERÜNKET ADD MEG NEKÜNK MA</i>	120
<i>HAJNAL</i>	121
<i>AZON A TAVASZON</i>	122
<i>RÖVID AZ ÉLET</i>	123
<i>A KÍGYÓ</i>	124
<i>SÍRBA VITTE A TITKÁT</i>	125
<i>EGY TANÍTVÁNYOM KISLÁNYÁNAK EMLÉKÉRE</i>	126
<i>AZ IDŐ SZÁRNYÁN</i>	126
<i>BÚCSÚ A VEND NYELVTŐL</i>	127
<i>A HARMADIK ÉVEZRED</i>	128
<i>KÉTEZEREGY SZEPTEMBER TIZENEGY</i>	129
<i>CSAK FUTÓ IMPRESSZIÓ</i>	130
<i>SÓVÁRGÁS</i>	132
<i>A BÉKE UTÓPIÁJA</i>	133
<i>A SZÜLŐFALUM</i>	134
<i>SAVARIA SZÜLÖTTJE</i>	135
<i>CONFESSIO</i>	138
<i>SZLOVÉN NYELVEN ÍRT VERSEIM</i>	142
<i>SLOVO OD DEDEKA</i>	143
<i>SPOMIN NA MAMO</i>	144
<i>PRI MATERINEM GROBU</i>	147
<i>POUK GEOGRAFIJE</i>	149
<i>POUK ZGODOVINE</i>	150
<i>ALEKSANDRU</i>	151
<i>JESENSKA SAMOTA</i>	152
<i>NEMIR SAMOTE</i>	153
<i>NEPOVRNJENI DOLG</i>	154
<i>SAMOTNI BOŽIČ</i>	155
<i>RAD TE IMAM</i>	156
<i>SLUTNJE MINLJIVOSTI</i>	157
<i>IRENI</i>	158
<i>SPOMINI NA PUCONCE</i>	159

IMPRESSZUM

A kötet szerzője és címe:

Suzana Guoth:

GONDOLATOK CSOBOGÁSA

ŽUBORENJE MISLI

A szerző saját kiadása.

Szerkesztette: **Rátz Ottó**, Magyar Köztársasági Bronz

Érdemkereszt-díjas újságíró-szerkesztő, a Kék-Fehér

Könyvkiadó alapító igazgatója

A kiadás éve: 2023.

© Minden jog fenntartva!

A kötet kereskedelmi forgalomba nem kerül!

ISBN 978-615-01-8910-9

© A szerző magánkiadása. Minden jog fenntartva!